

Nemzeti Múzeum

1/2 dinár

POSTARINA PLACENA U GOTOVOM

Reggeli Ujság

16. évfolyam 191. szám

Szerkesztő
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 augusztus 15. csütörtök

Eden nehéz szerepe a párisi megbeszéléseken

Anglia mindenáron meg akarja akadályozni a keletafrikai háborút

Londonból jelenti az Avas: Az egész angol közvélemény és a sajtó a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a Párisban meginduló háromhatalmi értekezletet. A lapok bőséges ismertetéseket közölnek a mostani helyzetéről. Lord Beaverbrook és lord Rothermere lapjai azon az állásponton vannak, hogy

Abessziniában Angliának nem forognak olyan fontos és életbevágó érdekei kockán, hogy emiatt szakítani kellene az olasz barátsággal.

A liberális sajtó viszont azokra a következményekre figyelmeztet, amelyeket az olasz-abesszin háború kitörése az általános európai, főleg a középeurópai helyzetre gyakorolhat.

Eden Párisban

Párisból jelentik: Eden angol népszövetségi miniszter kedd este megérkezett Párisba. A pályaudvaron Laval miniszterelnök képviselője, valamint az angol követség tagjai fogadták és üdvözlötték.

Eden a pályaudvaron megjelent nagyszámu újságíró előtt nem volt hajlandó nyilatkozni

és az állomásról egyenesen az angol követségre hajtatott. Laval miniszterelnök szerdán délelőtt 11 órakor fogadta Edent, aki részletesen tájékoztatta Lavalt az angol kormány az olasz-abesszin viszály rendezésére irányuló javaslatairól.

Francia körökben

nem nagyon bizakodó a hangulat

az értekezlet sorsát illetően. Bár e pillanatban nem ismerik még pontosan Anglia javaslatait, annyit bizonyosra vesznek, hogy

az angol javaslatok között van az a kívánság is, hogy az abessziniai háborút feltétlenül el kell kerülni és Anglia ebben számít Franciaország legteljesebb együttműködésére.

Párisban nyíltan hangoztatják, hogy Lavalnak aligha sikerül az olasz és angol álláspontot egymással összhangba hozni.

A Times a párisi értekezlettel foglalkozva megállapítja, hogy Eden minden lehető követőt a siker érdekében és meg fogják kísérelni Olaszország jogos követeléseit összhangba hozni a Népszövetség alapelveivel és Abessziniá politikai függetlenségével. Anglia kövéleménye becsületesen támogatja a Népszövetséget, természetesen nem járulhat hozzá, ahhoz hogy a népszövetség alapokmánya

a státusquo fenntartásának pusztá eszközévé süllyedjen. Epen ezért azt tartják, hogy

a népszövetségi alapokmány 10. és még néhány más szakaszát is arra kellene felhasználni, hogy Abessziniában olyan változásokat idézzenek elő, amelyek emelnék az ország szociális színvonalát és emellett biztosítanák a régebbi szerződésekből folyó jogos olasz gazdasági és kereskedelmi kívánságok teljesítését.

A lap szerint az angol kormány az Olaszországnak nyújtandó gazdasági előnyök mellett foglal állást és csupán az a kikötése, hogy Abessziniá politikai jogait ne csorbítsák. A népszövetségi alapokmány 22. cikkelyének teljesen megfelelne az — véli a Times —, ha Olaszországnak megadnák a jogot arra, hogy az elismerten visszamaradt állapotban élő ország fejlesztéséhez hozzájáruljon. Ez a megoldás összhangban állna a népszövetségi alapokmánnyal és a régebben kötött szerződésekkel.

A portugál gyarmatok felosztása

Az Echo de Paris a napokban olyan angol tervezetet közölt, amely szerint a nagyhatalmak a portugál gyarmatok felosztását tervezik, hogy ezekből elégték ki Olaszország és Németország gyarmati követeléseit. Portugáliában ez a hír — mint jelentették — nagy meglepetést és heves tiltakozást váltott ki. Az Echo de Paris kedden ismételtén irt erről a tervről, hangoztatva, hogy

a német diplomácia Angliában nagy tevékenységet fejt ki a terv megvalósítása érdekében.

Német részről utalnak arra, hogy ebben a tárgyban még a háború előtt a londoni német nagykövet és az angol kormány között már folytak megbeszélések és a megegyezés is küszöbön állott.

Élénk forgalom Massaua kikötőjében

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia hosszú asmarai tudósítást közöl az utóbbi 6 hónap alatt Eritreában végzett közmunkákról. A tudósításból kiderül, hogy

Massaua kikötőjében naponta 1000 tonna árut raknak ki,

amelyet azután gépkocsikon szállítanak a gyarmat belsejébe. A kikötőbe naponta átlag

15 nagy hajó fut be.

Eddig 109 kilométer hosszú utat építettek és 306 kilométernyi további ut, valamint 15 hid építése van folyamatban.

A gyarmaton 62 kut és 12 új víztartály van. Asmarában új vízvezeték épült. Asmara olasz lakossága már elérte az 55.000 főt.

A statisztika adatai szerint

Massaua kikötő forgalma júliusban 74.842 tonna áru és 22.950 utas volt.

Ezek a számok a behozott árukra illetve az érkező utasokra vonatkoznak. Julius hónapban 12.110 tonna áru és 1859 utas hagyta el a kikötőt.

„Mindenáron megakadályozni a háborút”

Párisból jelentik: A Petit Parisien londoni levelezője szerint egész Anglia egyetért abban a kívánságban, hogy

a Népszövetség ne engedje meg egyik tagjának, hogy megtámadjon egy másik népszövetségi tagot.

Az angol lapok azt követelik a kormánytól, hogy tegye meg akár a lehetetlent is és akadályozza meg a háború kitörését.

A Matin jelenti Londonból: Kétségtelen, hogy Eden tudatában van annak a súlyos veszedelemnek, amely a genfi szervezetet fenyegeti és amely végzetes hatással lehet az együttes biztonság gondolatára is. A Petit Journal ismerteti az ügy valamennyi szereplőjének kívánságait. A lap szerint

Abessziniá ragaszkodik függetlenségéhez, Olaszország terjeszkedni akar, Anglia pedig meg akarja szerezni magának a Kék Nilus forrásvidékét.

Franciaországnak ez ügyben csak az a szerepe, hogy megóvja a békét.

A Komintern és a görögországi sztrájkok

Moszkvából jelentik: A kommunista Internacionálé értekezletén több szóok közölte, hogy a kommunista megbízottak

az egész világon mindenütt legfontosabb kötelességüknek tartják a munkásságot sztrájkra izgatni.

mert csak így, az elégedetlenség szításával sikerül céljukat, a világforradalmat elérni. A görög kommunistapárt egyik kiküldötte közölte, hogy a legutóbbi krétai események is fényes bizonyítékai a görög kommunisták tevékenységének. A kiküldött rámutatott arra, hogy Görögországban jelentékenyen megnövekedett a sztrájkok száma.

Három évvel ezelőtt még csak 190 sztrájk volt 80.000 résztvevővel, a múlt évben pedig már közel 500 sztrájk volt 200.000 résztvevővel.

A szóok dicsékedve hangsúlyozta, hogy egyetlen sztrájk sem mult el a fegyveres erővel való összetűzés nélkül.

Ma hozzuk ajándéksorsolásunk utolsó szelvényét!
Szelvényeket augusztus 19. estéig fogadhatunk csak el!

**A REGGELI UJSÁGNAK
NOVISZÁD**

*Fizessenek ki
szelvény ellenében*

1 *parát*

*Vörös Kereszt Egyesület
nek a szejények felszegélyezésére*

olvasható névkiírás

ponyos cím

TUDNIVALÓK: Kívágnál, gyűjteni, beküldeni!
 Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy
 ajándéksorsoláson való részvételre.

Urféle

Valahol, egy testület tanácskozásán, valamely fontos kérdés megoldásának előkészítésére bizottságot választottak azzal a jelszóval, hogy urfélére semmi szükség. A jelszónak megfelelően alig került be ugynevezett urfélé a bizottságba, hanem tulajdonképpen mezőgazdák és iparosok, mint a kézzelfogható produktív munka reprezentánsai.

Urféle: valahogy a mihaszna fogalmát jelöli meg ez a kifejezés, a semmittevés képzetét fűzve minden olyan foglalkozáshoz, amely nem jelent közvetlen résztvételt a termelés munkájában. A paraszt arca verejtékében fűződve fárad a maga és mindnyájunk kenyeréért. Az ipari munkás a műhelyben görnyedve, a gyárak gépeinél vagy a bányák tárnáiban az életét kockáztatva az emberi jóléthez nélkülözhetetlenül szükséges javakat termel. Az így elért eredmények értékesítése, a termelt javaknak a fogyasztókhoz juttatása terén hasznos szerepet tölt be a közvetítő kereskedelem. Az urfélének lenéző mentalitás szerint csak ezeket a tényezőket illeti meg a döntés joga, amikor a közösség életbevágó problémái vannak szőnyegen.

Nagy gazdasági válságok pszichózisából fakadnak csak a szellemi pályák rovására menő megkülönböztetések. Akik nem turja a földet, sem egyéb fizikai megterheléssel járó tevékenységet nem folytat, mégis van igazi, vagy látszólagos tekintélye és ügyelbajjal megél abból, amit tud, az urfélé és nincs helye a produktív emberek sorsának megjavításáról folyó gyűléseken. Jól vigyázzunk, nem urakról van szó, akiknek illetékességét senki sem vonja kétségbe, csak urfélékről. Mi ennek a disztinkciónak a lényege?

A régi értelemben vett, tetemes előjogokkal rendelkező urnak a paraszt jobbigya, az ipari munkás rabszolgája volt. Ez a véres lázadásokkal megszakított és a leverésük után még sokkal nyomasztóbb állapot egészen addig tartott, míg nem akadt külső hatalmat nélkülöző, de a szellem szuverénitásával felvértezett urfélék, akik a felvilágosítás fátylóját meggyújtva, megmutatták az utat a szabadság, egyenlőség és testvériség uralma felé. Voltaire, Rousseau, Diderot a tizennyolcadik századbéli produktív munka robotosainak felfogása sze-

Hamarosan megalakul a földműves-demokrata párt

Dragovics Milos megcáfolta a Hogyerával történt összetűzéséről szóló hírt

A belpolitikai életben már hetek óta nyugodt, esendős légkör uralkodik. A kormány megfeszített erővel dolgozik az új törvények létrehozásán, másrészt pedig az egyes miniszterek — volt pártok exponensei — az új radikális — szlovén — muzulmán kormánytömb végleges kialakításán fáradoznak. Általában az egész politikai életben meg látszik az augusztusi kánikula. Az egyesült ellenzék mozgalmainak hevessége alább hagyott és most csak a következő hetekben megtartandó nagygyűléseket készítik elő.

A legélénkebbnek a jugoszláv néppárt mutatkozik, azonban Hogyera pártja sehogyan sem tudja a maga részére megnyerni a nagy tömegek rokonszenvét.

Hogyera mindinkább a fasiszta eszmé-áramlat vizeire evez és ez — a jelek szerint — nem alkalmas arra, hogy népszerűséget szerezzen. Erre enged következtetni az, hogy ugyszólván egy gyűlés sem mulik el incidensek, heves közbeszólások nélkül. Ezenkívül súlyos gondokat okoz Hogyerának az, hogy pártjának

több vezetőségi tagja nem helyesli a nyílt fasiszta irányzatot

és emiatt a dolognak hamarosan kenyértlérésre kell kerülnie. Hogyera — mint ismeretes — Leszkovácon hevesen összetűzött a párt alelnökével, Dragovics Milossal. Dragovics ugyan a mai Právdában megcáfolta azt, hogy összetűzött volna Hogyerával, azonban ebben a cáfolatban egy szóval sem tagadja azt, hogy elvi ellentét áll fenn ketjük között.

A radikális egység pártján az utolsó simításokat végzik

A kormánytámogató radikális egység pártjának hatósági bejelentése egyre késik. A késedelmet eddig különböző tisztázatlan elvi kérdések okozták, de a jelek szerint ezeket a kérdéseket már teljesen megoldották. Dr. Natleesen, a szlovén néppárt egyik vezetője vasárnap egy szlovéniai politikai gyűlésen nagy beszédet mondott a radikális egység pártjának létesítéséről és ez a beszéd teljesen megnyugtatta a beogradai politikai köröket is. Most az új párton már az utolsó simításokat végzik és a hivatalos bejelentés valószínűleg nem sokáig késik.

rint csak a társadalom heréi lehettek, de kihuzhatta volna-e a nyakát a paraszt és a munkás az elnyomottság igájából anélkül a demokratikus fellendülés nélkül, amelyek ezek a „herék” voltak az előfutárai. Az urfélé is a maga cífra nyomoruságnak keresztelt tengődő boldogulását annak az áramlatnak köszönheti, amely az igazságtalan kiáltások eltörlésével a tudást, az intelligenciát, a kulturális felsőbbrendűséget tette meg az uri jelleg lényegévé. Mi más lehet az urfélé, mint a középosztály, amely nem tartozik sem a hatalom fegyverzetéhez csillogó nagyurak, sem a munkazubbonyban izadó, kérgeskezű proletárok kategóriájába? Ez a középosztály a fölötté és alatté elterülő

A demokraták lapja a földműves-demokrata egyesülésről

A beogradai Narod című hetilap, amely a demokraták felhivatalosa, legutóbbi számában a következő érdekes cikket közli a földműves-demokrata egyesülésről:

„A demokraták és a földművesek között egyre nyilvánvalóbbá válik az a kívánság, hogy a két párt egyesüljön és a vezetők is belátták, hogy ez a mai körülmények között szükséges.

Most már csak a formásgokon dolgoznak, mert a két politikai párt egyesítése már befejezett tény.

Várható, hogy a demokrata-földművespárt hamarosan megalakul és a hatóságoknál is bejelentik.”

Jankovics miniszter tanácskozása a miniszterelnökkel

Jankovics Gyura radikális miniszter a napokban Knjazsevácson megbeszéléseket folytatott Sztanojevics Aca-val. Ezután a miniszter Blédbe utazott, ahol találkozott dr. Sztojadinovics Milan miniszterelnökkel, Jankovics közölte a miniszterelnökkel, hogy

Sztanojevics Aca mindenben hozzájárult a radikális egység eddig megállapított munkatervéhez,

tehát a párt megalakítása elől minden akadály elhárult.

Sztefanovics Ignjat erdőügyi miniszter

Beogradból jelentik: Dr. Stefanovics Ignjat erdő- és bányászati miniszter szerdán tért vissza inspekciós körutjáról. A miniszter utjának tapasztalatairól nyilatkozatban számolt be és többek között kijelentette az újságírók előtt, hogy az olaszországi fakivitel normálisan folyik és a levantei piacokon is jó elhelyezési lehetősége van a jugoszláv fának. A miniszter szerint a daruvári cellulozgyárat újra üzembe kell helyezni és több bányát új gépekkel kell felszerelni.

—o—

társadalmi rétegek közé préselve az ideológiai érlelés, az eszmetermelés hivatását tölti be. A ma gondjainak röghözköttöttségében ez a szerep improduktívnek látszik, de a történelmi fejlődés távlatában nem mutatkoznak improduktívnek az a teljesítmény, amely a jelen optikai csalódásain át hidat ver a jobb jövőhöz. A gazdasági megpróbáltatásokból eredő erkölcsi és szellemi válságban elharapózhatnak vélemények a szellemi munka súlytalanságáról és céltalanságáról, azonban ezek a muló jelenségek nem törhetik meg a produktív munkának értelmét adó, módszert diktáló szellemiség hatalmát, amelynek hordozója a mostanság annyi oldalról lekicsinyelt urfélé.

A falu álomban ünnepel és vár...

Egyeneslelkű ember derűs őszinteségével süt a nap. Fehérbe játszó szeplőtelen kékséggel ragyog a boltozatos ég, mintha fényes arculatját sohasem sötétítette és könnyeztette volna meg viharok fergetege: mintha a földön sohasem látott volna véres emberi küzdelmeket. A földön szürke torz tarló terül el, a világnak, ennek a falusi világnak a legutolsó teremtménye. A természet már megadta és most senkinek sem kell. Minden ember számára kellemetlen, aki csak keresztülhalad rajta. A disznók után futó kanász haragszik rá, mert a lábát össze szurkálja, a legelésző marhajószág is dühösen kapja el az orrát, ha az élesre vágott buzató megsérti vastag bőrét. A földbe nem azért szántják be, hogy megjavítsák vele a talajt, hanem mert valahová csak el kell tenni azt a többé hasznavehetetlen szalmaköröt is... Ilyen kihasznált tarlónak érzi magát az a parasztember is, aki most átbállag a nagydarab letarolt buzaföldön. Szemeit hiába függeszti a tarlót szegélyező hidegzöld kukoricadőre, amely egyedül hoz üde színt a táj képébe. A kukoricáról is a rossz termés jut eszébe: Rossz termés... adó... nagy adó... Csak ezekkel a kérdésekkel foglalkozik és nem lát utat, amelyen kijutna a nyomorúságból.

Teljes erővel virágozik az augusztusi nyár. Ünnep van ma, Nagyboldogasszony napja. Messzi városokat megélenkíti az ünnep: már kora reggel kirándulócsoporthoz zaja veri fel az uccát. Később a fürdőkhöz me nekül a lakosság és legalább a hűs hullámokban igyekezik enyhülést, vigasztalást találni. Sportversenyek hajrái reszkettetik meg a levegőt. Viszont a falut az ünnep megdermeszti. Az emberek a mezőkről házaikba húzódnak és alsznak. Kint az uccán és az utakon nagy sárga porfelhők emelkednek, mintha a nyár finoman megtört aranya lebegné körül a földet. A gyéren ültetett fák koronája hervadtan, vastag porréteg sulya alatt lankadozik. Az uccai porban sok gyerek hancurozik. Nagyszerűen érzik magukat a finoman omló porban, amellyel egy más szemébe vágva hadakozhatnak is és amelybe szép ábrákat rajzolhatnak. A sarkon, ahol két ucca egymásba torkollik, nagy, szélfeskáváju nyitott kut van, amelyből a környékbeli asszonyok és lányok, gyerekek különösen estefelé szorgalmasan hordják a vizet. Vödör nincs a kútnál, kiki a saját vödörét, kannáját ereszti le és a merítésnél igyekszik elkerülni a vízben uszkáló száraz faleveleket meg más szemetet.

Ünnepel a falu. Most pihen csak igazán a két nagy munkatömeg között: az aratás után és a nagy őszi munkák, kukoricaszedés, valamint a szántás-vetés előtt. Az aratás és cséplés nagy erőfeszítései közepette nem is ért rá töprengeni a saját dolgai felett. Most, az ugarolás és a gabona, valamint szalmahordás csendes napjaiban hányja-veti meg ügyeit. Most beszél meg szomszédaival, komáival azt, ami érdeklíti őt, ami szellemi világát betölti. Mik ezek? Az, hogy a gabonának milyen alacsony az ára, hogy nem lesz kétszáz dinár, mint azt az előző kormány a választások ideje előtt beígérte. (Még jó, hogy ugysem hitte el.) Hogy újra rendezni akarják a parasztdósságokat, amelyeknek semmiféle rendezés nem használ, mert ha rendezik, akkor fizetni kell, már pedig a paraszt manapság nem képes pénzt kiadni... Hogy Mussolini mikor csinál már Abessziniában háborút. Hogy egy bánnati család sokszáz millió dinárt örökölt Amerikából, hogy az aratás idején a szomszéd határban a cséplőgép elkapta az etetőt és a két karját összemorzsolta, hogy a múlt vasárnap a nagykoetsmában milyen veselkedés volt, hogy az új tisztelendő ur kit prédikált ki vasárnap a templomban, amikor a rossz erkölcsökről mondott példabeszédet és hogy a Kaszás-gyerek elveszi a Kovács-lányt... Nagyjában erről és ilyenekről beszél a magyar falu. Megtárgyalja azoknak az e-

GLAUKOS

Vízi színpadon játszották Szegeden Luigi Morselli költői színművét — A bemutató Mascagni kívánságára 9-ikéről 13-ikára halasztották

Vízi színpad: ilyen csak ritkán lehet látni. Ennek tulajdonítható, hogy Luigi Morselli, a nemrég elhunyt kiváló olasz költőnek ezt a mitológiai költői színművét nemigen ismerik, mert színrehozatala egészen különleges feladatokat ró a színházra, amelyek megoldása csak kivételes körülmények közt lehetséges. A darabot Morselli kifejezetten szabadtéri előadás céljára írta.

A szegedi szabadtéri játékok rendezőse a SzUE ujszegedi uszodáját használja fel az előadás céljára. A darab egyik része a vízben, másik része a tutajokra épített meszeszerű kastélyban és barlangban játszódik le. Szereplői: szirének, tritonok, akik a vízben kergetőznek. Éppen ezért a színészeket kívül artístákat is szerződtettek, akik különböző vízi akrobata mutatványokat mutatnak be.

★

A darabról Hegedűs Tibor rendező a következőket mondja:

— A Glaukos pogány, görög milióban lejátszódó szerelmi hősköltelemény, költői tragédia. Glaukos görög hős, aki a pásztorleány tiszta szerelme és Eros karjai között vergődik, míg nagy kalandok után rájön, hogy az igazi, a tiszta élet a pásztorleány mellett van. De mire a kalandokból visszatér, a leány már holtan találja. Ő féltelen, aki nem halhat meg, de hozzáköteti magát a leány holttestéhez és vele együtt száll le a tenger mélyére, ahol a tiszta szerelemhez láncolva fogja eltölteni további életét.

★

Péntek estére tüzték ki eredeti terv szerint Luigi Ercole Morselli színművének első előadását, azonban a bemutató elmaradt. Ugyanezen az estén volt ugyanis a Parasztszűrés főpróbája a Dóm-téren és Mascagni kifogásolta, hogy a mindkét darabnál foglalkoztatott műszaki személyzet egy részét az uszodai előadáson igénybe vehetik és így megnehezítsék az opera főpróbáját. A rendezőség tiszteletben tartotta a nagy olasz zeneszerző kívánságát és inkább lemondott a Glaukos előadásáról, amelynek bemutatóját így augusztus 13-ra, kedd estére halasztották.

★

A nagy hid ujszegedi lábánál fekszik a Szegedi Uszó Egyesület uszodája, amely már hetek óta el van zárva a közönség elől.

A tizenöt méter széles, negyven méter hosszú medencében díszletek: tutajok, kasirozott színházi sziklák uszkálnak. A kiemelkedő „sziklatömb” mögött görög hajó orra látszik. Glaukos hajója ez, amelyen a darab

seményeknek a híré, amelyek véletlenül oda vetődtek hozzá, amelyekről talán valamit olvasott az újságban. Művelődési és gazdasági szervezkedésről nem beszél mert ezekről csak az újságokban látott itt-ott valamit, de egyébként sohasem hallott róla. Senki sem tanította rá. A tudása az elemi iskolai emlékekből táplálkozik és még abból a kevésből, amit a katonaságnál beleverték, amit akkor messzeföldön járva látott. A faluban senkinek sem jut eszébe tanítani. A falusi kulturális és társadalmi egyesületeket nem ismeri, mert azok az egyesületek csak néhány száz embert foglalnak magukba. Az ipartestület a kisszámú iparosság javára működik. A gazdakör már sokkal szűkebb, mert rendszerint csak 50—100 gazdát számol tagjai közé a néhány ezerből. A dalárda, az olvasóköri és más hasonló egyesület is nagyon örvend, ha tagjainak száma eléri a százat. A falusi egyesületek úgy mozognak a lakosság felszínén, mint a vödör vízbe esett néhány színészé vált olajcsepp. A falusi értelmiség olyan gyér és annyira bele-

hőse kalandos útjára indul, a vízi tündérek birodalmába. A medence egyik oldalán, a hidláb töltésének dombján van a nézőtér, 7—8000 főnyi közönség számára. A víz másik oldala a színpadhoz tartozik. Itt van a halászok kunyhója és itt áll a meszeszerű palota is.

A színpaddal szemben, a nézőtér hátsó, legmagasabb pontján reflektor és kétoldalt is vakítóerejű fényoszlopok ontják sugarukat a vízre és a színpadra. És bent a vízben is lámpák szórnak fényt a szirénekre, tritonokra. A vízi tündérek pedig bukfenceznek, kergetőznek, táncolnak és játszanak a vízben és víz alatt.

A díszletezők fürdőkosztümben, félig meztelenül húzzák-vonják a tutaj-talpakát, amelyekre a díszleteket: a kikötő cölöpzetét a palotát, elhelyezik.

★

Az előadást, a színpompás tengeralatti jelenetet lágy, misztikus zene kíséri, amelyet Andor Zsigmond állított össze és ő vezényli a zenekart is. Felemelő, megragadó kép, amely egy álomvilágba viszi a nézőt.

A címszerepet Beregi Oszkár játssza. A rajongó, szerelmes pásztorfiú jelenetét próbálja éppen Skyllával, — Tolnay Kláival. A statiszták, — halászok, tengerészek, — megjelenése még kissé dögös a próbán. Megafon harsogja a színtérre Hegedűs Tibor rendező utasításait. És Beregi, a nemzetközi hírnevű nagy színművész is úgy engedelmeskedik, mint egy jóviseletű iskolásfiú. Tolnay Klári, a bájos, törekény művész nő többször egymásután próbálja az ájulást, — négyszer-ötször elvágódik, amíg rájönnek, hogyan a leghatásosabb és hogyan tudja elkerülni, hogy feje a „kikötő” cölöpjeihez ne vágódjék.

★

A vízi szereplők már a medencében uszkálnak, aláuknak, felmerülnek, usznak, majd bukfenceznek. Remek akrobata mutatványokat adnak elő víz felett és víz alatt. A két oldalsó reflektor fénykévéje körülveszi őket. A sugár mélyen a víz alá világít és a vízfénékről is ragyogó fényár tör elő.

A próba kevésszámú nézője is tapsol. A darabnak, kétségtelenül igen nagy sikere lesz.

A Glaukos az első előadás elhalasztása ellenére is háromszor kerül előadásra. A változás miatt ugyanis a szegedi szabadtéri játékok műsorát egy nappal meghosszabbították és Morselli színművét augusztus 19-én előadják.

Farkas Frieves

rögződött a szétfolyó nehézkes falusi életbe, hogy a néhány műkedvelő előadás rendezésével és a sportegyesület fenntartásával teljesen kiadja az erejét. A napszám és gazdálkodóember a faluban nem kap irányítást, segítő szót. Az a néhány városi ur pedig, aki még — legalább is színleg törődik vele — csak ritkán jár ki hozzá, leginkább úgy a választások idején, vagy ha valamilyen egyesület ünnepségét meg bankettot rendez... Ha ki is jön a falura, néhány bátorító, testvéries színezetű „kulturális összefogásra” serkentő szót mond el a dobogón és ezután elmegy. A paraszt pedig csak azt érzi, hogy ebből soha semmi haszna sem volt és nem is lesz. Ha maga nem spekulál el dolgokon, akkor sohasem jut el semmilyen meggyőződésre. A paraszt pedig ha ráér, ha ünnep van, akkor befekszik a hűvös szobába kamrába vagy felszerbe és alszik. Esetleg estefelé keveset kártyázik az uccasarkon, vagy iszik a kocsmában. Éppen úgy, mint százötven esztendővel ezelőtt, amikor a falut telepítették. Azóta

számára a világ semmit sem változott — vagy ha változott is, csak rosszabbra fordult. Termelési rendje ugyanolyan maradt, mint volt akkor, amidőn még a Tiszán és a Dunán egy gőzhajó se ment, amikor mindenütt delizsánsszal közlekedtek az emberek, a gabonát pedig sehogyan sem szállították, mert a külkereskedelem ismeretlen volt. Most is éppen úgy ki-ki magának termet, ki-ki magának értékesíti áruját és szerzi be szükségletét, mint abban az időben, amikor talán hiába is alakítottak volna meg szövetkezeteket. Így él ma is a falusi, föld nélküli zsellér, napszámos és birtokos gazdálkodó. Önmaga él, csak a saját háborra előtti elemi iskolai képzettségére támaszkodva az új és legújabb idők összesűrűsödött eseményei között. Így kell megküzdnie ezerszerte jobban szervezett tengertuli mezőgazdaságok versenyével és a gépek armádiájával szemben. Csoda-e, ha a küzdelemben alulmarad?

*

Igy, elhagyatottan áll a falu, másrészt pedig kenyér nélkül, a vigasztalanság sötétjében él a magyar értelmiségi osztály és különösen ennek az osztálynak, valamint a faluból feltörekvő osztálynak a fiatal nemzedéke. Nemcsak a városokban, hanem a falvakban is számos tanult, félig, vagy teljesen kész értelmiségi ember él, akik a változott körülmények folytán nem tudnak elhelyezkedni és most letargiában, tunyaságban élnek összezsugorodott és eltűnő tökéjükből, vagy rokonai segélyekből. Ha ezeket az embereket megszerveznék, ha kiképeznék őket a szövetkezetek szervezésére és vezetésére... minden bizonnyal sem ők, sem a falu nem bánná ezt meg.

*

Igy ünnepel ma a falu. Csendben, álomban. Itt-ott felhangzik a rádió szava meg muzsikája és egy más, fejlettebb világ életét villogtatja meg a poros falu felett. De csak egy-két rádióantenna hoz le a levegőből idegen hangokat és színeket, mert a legtöbb ilyen alkalmatosság süketen furódik az égbe. Négy-öt esztendővel ezelőtt meglehetősen elterjedt a rádió a falun is, de azóta sokan visszaadták az engedélyt, lepecsételték a gépüket... Azóta ismét álomba merült a falu. A földműves kemény fekhelyén fetrengve félálomban arra gondol, itt a szeptember elseje és jó volna mindjárt eladni a gabonát, ahogy veszik... Szeptember elseje csak két hét és még mindig nem tudja, hogy mi lesz a sorsa, képes lesz-e majd fizetni, vagy elárverezik a vagyionkáját. Arra nem is gondol, hogy mennyivel volna jobb, ha a gabona magtárakban állna és várna a jobb ár kialakulását, ha valaki megmondaná, hogy milyen ipari és mezőgazdasági növényt termeljen, hogyan termeljen és ha valaki gondoskodna terményeinek eladásáról... Ő erre nem gondolhat, csak vár, a nyári munkátlanság idején vár, hogy valami megjavuljon, maga sem tudja, hogy van. Reménykedik. Azok pedig, akiknek kötelessége volna a gazdasági szervezkedés... szintén alusznak... vagy várnak...

Szépén süt az augusztusi nap az alvó, ünneplő falura és a nap ragyogása, valamint a por felhőzése eltakar sok bajt, gondot, kilátástalanságot.

Tóth Bagi István

3'- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

Abesszinia, a rabszolgák földje

Róma, augusztus

Mindaddig, amíg nem ismerjük a rengeteg fajból és fajtából nemzetté vegyült abesszin nép társadalmi életét, mítsem érthetünk mindabból, ami ma Abessziniában történik. Ahogy nem tudjuk pontosan mekkora az ország területe, úgy csak igen tág téren mozognak ismereteink lakosságának számára vonatkozóan is. Általában 7-10 millióra becsülik Abesszinia lakóinak számát, de egyes utazók szerint épúgy lehet, hogy csak ötmillió ember él a roppant területen, mint ahogy lehetséges, hogy tizenkét milliónál is többen vannak. Mint a világ minden társadalmának, úgy az abessziniai kialakulásnak is legfontosabb tényezője: a föld. A megművelhető földért, legelőért, erdőért, vízellátásért egészen a legújabb korig véres harcok dúltak az egyes abesszin törzsek között és ezek a harcok alighanem még ma is folynak. A győztes törzsek megszállták az elfoglalt területeket és vagy elűzték lakóit, vagy szerződést kötöttek velük a föld használatára. Abessziniában a falu magántulajdon csak a legritkább esetben lehet.

A föld szinte mindig a törzs közös tulajdon maradt és ez osztja fel minden 5-7-9 évből tagjai között, családonként. Előfordulhat, hogy egy család feje magántulajdonba akarja venni az őt megillető földet. Némely esetben ez lehetséges, de ezzel egy a maga, mint az utódai nevében lemond a földosztásokról reá eső újabb területekről.

Miután a rendszerint nagyszámú örökösök így már a második generációban — a föld elaprózódása következtében — rosszul járnának, a föld magántulajdonba vétele csak a legritkább esetben szokásos. Ha a föld köztulajdon is, haszonélvezete szigorúan a magántulajdon elve alapján történik. A felosztott föld minden terméke időleges birtokosé. A köztulajdonban lévő területeken felül a királynak hatalmas magánbirtokai vannak, amelyeket hűbérbirtokokként vagy egészben, vagy csak jövedelmük erejéig bárkinek adományozhat.

Abesszinia még ma is az európai hűbérsrendszerhez hasonló politikai rendszer szerint él. Az állam feje a „négus negasti“ magyarul a „királyok királya“, egyéb címei: „Sion ura“, „Isten kiválasztottja“, „Juda oroszlánja“, „Salamon unokája“, ebben a pillanatban Hailé Szelasszié. Elvben a király nevezi ki egyes kerületek kormányzóit, az ő kezében van a legfelsőbb igazságszolgáltató hatalom, szabadon rendelkezik a korona kincsei felett. Az egyes kerületek fejei, a „rasok“, „dag-azmalok“ és egyéb hangzatos című méltóságok a saját területükön teljhatalmu urak. Az abessziniai történelem folyamán a központi hatalomtól való függőségük gyakran kérdésessé vált és ebben a pillanatban Hailé Szelassziének is tartania kell attól, hogy a kiskirályok egyike-másika az olaszok elleni küzdelemben, ha érdekei úgy kívánják, egyszerűen az ellenfél oldalára áll.

A központi hatalom ma a feudális és az alkotmányos rendszer furesa keveréke. Az ifjú abesszineknek, „a fekete kabátosoknak“ küzdelmei után 1907-ben Abesszinia alkotmányfélélet kapott; legújabbán Hailé Szelasszié pedig parlamentfélélettel ajándékozta meg az abesszin nagyurakat. A parlament két házából áll: az egyiknek a király által kinevezett főméltóságok a tagjai, a másiknak pedig a tartományi főnökök által kiküldött bizalmiférlők. A nép széles rétegeinek tehát semmi beleszólása Abesszinia ügyeinek vitelébe.

A király tanácsadókként miniszteri címmel kitüntetett tisztviselőket nevez ki, de ezek épúgy mint a parlament, semmilyen kérdésben sem dönthetnek, csak tanácsokat adhatnak. Viszont az adott tanácsokért ind

egyik miniszter személyesen, vagyonával, sőt életével felelős.

Az önkényesen kormányozott nép két széles rétegre oszlik: szabadokra és rabszolgákra.

Embervadászat

A szabad abesszin nem szívesen dolgozik. Főfoglalkozásának a hadakozást tekintik és ebből a szempontból méltó vezérekre talál tartományi főnökeiben, akikre egyáltalán nem illik Konfucsenak az a mondanása, hogy „az igazi uralkodó olyan, mint a sarkcsillag; mialatt a többiek tisztelik és követik, egy helyben marad“. Az abesszin rabszolgák higantermészettel áldotta meg a teremtető. A harc, a rablás, a küzdelem igazi elemük. Miután azonban valakinek kétségtelenül dolgozni is kell, egyes rablóhadjáratok célja ma is az embervadászat, a rabszolgák fogása. 1932-ben a négus ugyan rendeletet adott ki a rabszolgaság ellen, de ennek semmi fogantatja sem volt.

A rabszolgák számát Abessziniában még mindig 9-3 millióra, tehát a lakosság 30-50 százalékára becsülik. Legutóbb 1932-ben lord Noel Buxton és lord Polvarth vezetésével angol expedíció utazta be az „Anti Slave“ and „Aborigines Protection Society“, a rabszolgaellenes társaság megbízásából Abessziniát és tanulmányozta a rabszolgaság problémáját. Megállapításai szerint igaz az, hogy az abessziniai rabszolgák sorsa nem borzalmas. Épúgyan „beesben“ tartják őket, mint a művelt világon a hasznos igavonó állatokat, teheneket, juhokat. A rabszolga, rabszolga a szó legősibb értelmében. Urának tulajdona szőröstől-bőröstül, gyerekes-tül, mindenestül.

A rabszolgán esett sérelmet, még a halálbüntetést sem kéri senki számon. Ez még akkor sem megnyugtató, ha a rabszolgák hasznosságát és értékét tekintve elhiszük, hogy ritkán ütök agyon őket valami elkövetett hibáért. A legáltalánosabb büntetés, hogy a rabszolga egyik kezét lábához láncolják és így tartják hetekig, hónapokig, sőt évekig. Az abessziniak azt állítják, hogy a rabszolgák szempontjából valóságos katasztrófa lenne, ha felszabadítanák őket. Ehen vesznenek. Viszont az érdekelteket erről a kérdéstről (szokás szerint) még sohasem engedték beszélni. Az egész szörnyű rendszerre végeredményben jellemzőek az angol expedíció megállapításai.

„Ki kell jelentenünk, — írják — hogy a rabszolgák leírhatatlan borzalmakban szenvedő alanyai... Ha ezek a borzalmak nem is lennének általánosak, erkölcsi hatásuk sem volna csekélyebb. A rabszolga elveszti erkölcsi érzékét; megszűnik ember lenni, miután sohasem követheti szabad akarát... a hazugság és a lopás, a csalás és kétszínűség kifejlődése a rabszolgaság igazi következménye!“

Ha hozzáfűzzük még, hogy az abesszinek saját szükségleteik fedezésén felül — főleg Arábiába — exportálnak is rabszolgákat, fő vonásokban jellemeztük ezt a szegyeteljes rendszert, amelynek eltüntetéséért senkinek sem kell szomorkodni.

Asszony és a házasság

Amilyen szélsőségesen kegyetlen a rabszolgaság intézményének fenntartása, olyan csodálatos, hogy az abessziniai családi életnek és különösen az asszony helyzetének és jogainak sok viszonylag szép és humánus jellemvonása van. A gazdag abesszin asszonyról általában igen elismerően beszélnek az utazók. Szépnek, ápoltnak és okosnak, de általában nagyon kővének mondják. Ugyancsak jó véleménnyel vannak a köznépi asszonyának külsejéről is. Az abesszin társadalom alapja: a család. A család feje az apa, központja az anya. Az apa egészen a

pubertásig teljesen rendelkezik fiával, aki azonban csak abban az esetben szabadul fel teljesen a gyámság alól, ha megnősül és saját házába költözik. Az abesszinok két féle házasságot ismernek. Az egyik a „csereházasság!” Ha egy abesszin férfinak megtetszik egy leány, özvegy vagy elvált asszony, felajánlhatja neki, hogy éljenek együtt bizonyos ideig.

Az együttélés tartamára cserében valamit ad neki. Pénzt, marhát, egyéb holmit. A megegyezés lejártával szétválnak, ha csak újabb megegyezéssel együtt nem akarnak maradni. Ezekből a házasságokból született gyerekek teljesen törvényesek. A „formászerű” házasságot, a „chidánt” két törzs vagy család fejei ütik nyélbe. Ezeknél a menyasszony szülei adnak hozományt.

A házasság a két család vagy törzs fejének tudomásával történik; ha akarják, egyházilag megáldhatják, de ez nem feltétlenül szükséges. Az esküvő után a fiatalok csak hat hétig maradnak együtt, aztán a fiatalasszony visszamegy szüleihez és csak egy év múlva tér vissza férjéhez, akinek azonban az év leforgása alatt joga, sőt kötelessége gyakran meglátogatni feleségét.

Érdekes az abessziniai komaságának csaknem költőin szép intézménye. A koma a férj egyik jóbarátja, aki az esküvő után testvériséget esküszik a fiatal feleségnek. Ha az asszony elválna, vagy özvegyiségre jutna, akkor nem veheti feleségül, mindig meg kell maradnia: testvérnek. Egyébként mindenben az asszony érdekeit kell képviselnie, még a férjjel szemben is! Némely vidéken a komára hárul a feladat, hogy ha az asszony válni akar és a válásra van oka, úgy az elkülönítést ő mondja ki. Válni nem nehéz Abessziniában: akár a feleség, akár a férj kijelenti, hogy nem tud a másikkal élni, rövid uton szétválasztják őket. Asszony vagy férj egyaránt kérhetik a szétválasztást. Az együttélés megnehezítésében bűnös fél elveszti vagyonának egy részét. Ha a férj a vétkes, vissza kell adni az asszony hozományát.

A törvénytelen gyermek sorsáról igen humanusan intézkedik az abessziniai szokás jog. Ha az apa elismeri a gyereket, vagy az anya eskü alatt vallja, hogy kitől származik, akkor az apa köteles neveltetéséről gondoskodni, — kivéve, ha a hamis esküt sikerül az asszonnyra bizonyítani. Sőt: ha egy feleség eskü alatt vallja, hogy gyermeke nem férjétől, hanem egy másiktól származik, akkor az igazi apa köteles a gyermek neveltetésének költségeit a férjnek visszatéríteni. Viszont az ilyen házasságtörő asszony büntetése nyomdafestéket nem tűrően szörnyű.

Ma már az abessziniai keresztények általában egynevezűek, de a háremélet nyomait még mindig megtaláljuk az ágyasok, vadházások nagy tömegében. Érdekes, hogy egy szabad férfi és rabszolganő gyermeke szabad válik és az ilyen összeköttetést nem itéli el. Viszont egy szabad nő és egy rabszolga gyermeke ugyan szintén szabad, de megvetett, társadalmonkívüli lény. Az előkelő abesszin asszony erkölcsi élete roppant szigorú; eunuchok serege vigyáz minden lépésükre. A köznép asszonya azonban — különösen ha elvált vagy özvegyi sorba jut — teljesen szabadon élheti világát.

Eskü a király életére

Az abesszin gazdasági élet igen primitív keretek között mozog. A külfölddel való összeköttetései csekélyek, hiszen például egyedüli exportáruja a kávé. Behozatali cikkei között évek óta első helyen állnak a fegyverek és a technikai felszerelések. Fizetési eszközül meg éppúgy használnak sőt és töltényt, mint ritka Mária Terézia tallért.

Az abessziniai belkereskedelem megbízhatóságára jellemző, hogy minden üzlethez vagy jótálló kell, aki szavatol az eladott áruért, vagy a vételár folyósításáért, ha pedig nem akad jótálló, az üzletet nyélbeütő feleknek tanuk előtt ki kell jelenteni, hogy annak rendje módja szerint bonyolították le és hozzá kell tenni: „negus imut”, ami

Ősszel indul el első útjára a legnagyobb léghajóóriás, az „L. Z. 129”

Friedrichshafen, augusztus

A város olyan, mint a többi itt a tóparton, széles, fákszegélyezte utcák, magashomlokzatu, tiszta házak, a kikötőben hajók, motorosok, a parton és a móló cölöpjeinél ezernyi esónak és yacht. De valami mégis más itt, mintha valami folytonos izgalomban élne az emberek, a levegőben fenn repülők bugnak szinte szüntelenül és az utcákon özönlik a nép a repülőtér felé, mindenki csak a kis Zeppelinről beszél. Mert az új léghajóról már csak úgy emlékezik mindenki mintha már is kész lenne. A másik, a régi, az „L. Z. 127, Graf Zeppelin” csak most érkezett meg hetedik délamerikai útjáról, Pernambuco-ból és most nyugodtan pihen a hangárjában, az érdekes, az új, ami naponta ezrével esalja ki az embereket a városszélére, az az új, a most épülő, az „L. Z. 129”-es jelzésű óriás léghajó, amely a maga nemében a legnagyobb ilyen alkotás az egész világon.

Ahol az új léghajó épül

Hatalmas hangár, a tetőn át halvány fény szűrődik be, itt-ott villanykörték égnek és az egész termet betölti ez a csillogó, ezüstszerű váz, mint valami történelemelőtti állatszörnyeteg csontváza. Ivalaku vastraverzek, létraszerű acélgerendák, csillogó fém drótok, huzalok mind összekeverednek egy gigászi szövevényben, amelynek azonban már megvan a jellegzetes hajóalakja. És zaj, de fűlsiketítő, az emberi hang elveszik az acélfurók sívításában, a kalapácsok fejféldítő zakatolásában. Százak és százak dolgoznak naponta az új léghajón, innen letről, csak kis fekete pontoknak tetszenek az emberek, ahogy az acélvázat szegeceselik, vagy gerendákat visznek, ahogy dolgoznak. Hogy milyen hatalmasmértű ez az új Zeppelin, néhány adat könnyen meggyőz bennünket. A hossza 248 méter, a magassága, a legnagyobb kör átmérője 41,2 méter. Maga a váz, speciális, duraluminiumból készült; az óriási gáztartály egymástól független 16 kamrára oszlik. A beosztása más lesz, mint a Graf Zeppeliné, mert az utasok fülkét egy hosszanti folyosó fogja elválasztani, középre tervezik a hálókabinokat, kétoldalt pedig szintén egy-egy folyosó lesz, széles, nagy ablakkal. A hajó elején áll a vezérgondola, mindjárt mellette a rádiószoba, mögöttük a tisztai és szolgálati helyiségek. Általában még nagyobb gondot fordítanak az utasok kényelmére, mint a régebbi Zeppelinnél. Tágasabb kabinok, nagyobb üdülőtérmekek és egy, a dohányzó utasok nem kicsei öröme, dohányzószobát is építenek. Összesen mintegy huszonöt kétágyas kabin áll az utasok rendelkezésére. Az egész hajót pedig 190.000 köbciméter gáz emeli a levegőbe és 4, egyenként 4400 PS erejű Diesel-motor hajtja. Óriási számok, óriási méretek ezek, büszkének is rá a németek...

Végig a léghajó belsejében

Keskeny acélpallók hajladoznak lépteink alatt. Oldalt vörösréz drótkötél, meg kell kapaszkodnom, olyan szédületes magasságban járunk... Sprenger mérnök kalauzol, az építés egyik vezetője és mutogatja a léghajó belsejét.

— Ez a négy oldal gondola a motorok

azt jelenti: „a király úgy éljen!” Ha az egyik beesapta a másikat, úgy a király életével játszott, tehát a legsúlyosabb büntetést érdemli! El lehet képzelni, mi volna, ha a művelt világban ilyen kijelentéssel biztosítanák az üzletek korrektségét!...

Vitás kérdésekben a kerületi főnökök által megbízott bírók döntenek a szokásjog értelmében. Felelősségi fórum maga a ras,

számára készül, — kiáltja felém a zajban, — különleges tervek szerint készítjük őket. Azok az alumíniumtartályok a benzint szállítják majd, 60.000 kg. olajat tudunk egyszerre magunkkal vinni, ez rekord — és mosolyog. — Vigyázz, — hangzik a kiáltás, gyorsan lehajolunk, fejünk felett alumínium gerendát visz egy daru, a mérnök tovább magyaráz: — Ott, alattunk az a nagy négyszögletes cella, az elektromosközpont. Az fogja ellátni a világítást, a rádiót, a távirókészülékeket... Odább, a légénységi hálótermek, középen a konyha, majd az étkezőszalon következik. Most lejjebb megyünk, — mondja — és már ereszkedünk lefelé az acélhálózaton, itt már kényelmesebb a járás, de annál nagyobb a zaj. Sprenger mérnök tölesért formál a kezéből és úgy kiáltja felém mosolyogva:

— Ön az első, aki az új Zeppelinen utazott, ha nem is Amerikába... Megint egyensúlyozó művészetemet kell elővenni, boszorkányosan hajladoznak ezek a fémpadlók, de lassan egyre lejjebb jutunk és megkönnyebbültlen sóhajtok fel, mikor újra szilárd talajt érzek a lábam alatt...

Kik utaznak a Zeppelinen

Az utazási irodában készséggel állnak rendelkezésemre. Meg sem rebben a szemem a titkárnak, amikor mondja:

— Egyszerű vonal Délamerikába 500 márka, a legközelebbi indulás...

— Én csak az új léghajóval szeretnék menni...

— Sajnos, — feleli udvariasan, — a „129” csak az ősz végére lesz kész. Kérdésemre, hogy akad-e mindig elég utas, aki megfizesse ezt a bizonyos elég borsos utijegyet, megnyugtatóan mondja:

— Mindig van utasunk, kereskedők, bankárok, mérnökök, egyetemi tanárok, sőt művészek is, legtöbbször moziszinészek. De akad az utasok között szegény ember is. Nemrégiben egy öregasszony jött hozzánk, hogy összespórolta már az utiköltséget, most a fiához akar repülni Amerikába. Mikor a foglalkozását kérdeztük, önértetesen jelentette ki: — Trafikosné vagyok. Volt egy másik ilyen öregasszony utasunk. Ő pedig 80 éves fejjel az Új-Világból jött át hozzánk Európába, mondván, hogy a léghajó mégis csak gyorsabb a közönséges tengeri hajónál. Sok érdekes epizód történik utközben, sok érdekes utasunk akad, de még mi is meglepődünk, mikor egy öt éves gyerek jött hozzánk Ulmból, hogy az édesanyjához akar utazni Rióba. Kiderült, hogy csak nagynénije van itt Németországban, az egyik jószívű steward elvállalta, hogy vigyáz utközben a gyerekre, így aztán ő volt eddig a legfiatalabb önálló utasunk. Akadt már nászutas pár is, — és mosolyogva hozzátézi, — Istenem, Velence már kiöregedett...

...A két hatalmas, szürkére festett hangár körül csak úgy tolong a nép. Lefizetik a maguk egy márkáját. Azért aztán megnéz. hetik a két Zeppelint, az „öreget”, amely bizonyára irigykedve gondol a „fiatalra”, amely lassan elhódítja tőle a rekordokat, számok és nagyság tekintetében máris, a teljesítmény terén pedig rövidesen, amint készen lesz...

Pados Pál

ha pedig nagyon komoly és súlyos ügyről van szó, a népus. Európaiak és benszülöttek között felmerülő perben egy abessziniai bíróból és a perben szereplő európai ország konzulából álló bíróság dönt elsőfokon, másodfokon a népus elnöklété alatt működő legfelsőbb bíróság.

HALLÓ.

Newyork. Mary Elkins 25 éves amerikai milliömsző a túlzott alkohol fogyasztás következtében meghalt. Mary Elkins az elmúlt hét év alatt igen sokat foglalkoztatta Amerika közvéleményét. A fiatal milliömsző régi indián családból származik és atyjától 25 millió dollárt örökölt. A leány azt tűzte ki életcéljává, hogy ezt a hatalmas vagyont minél rövidebb idő alatt elköltse. Négy férje volt, de mindegyik igyekezett minél hamarabb megszabadulni tőle. Miss Elkins pedig nem is volt válogató a férjeket illetően, mert első férje gyáros volt, a második boxbajnok, harmadszorra azonban csak egy vásári kereskedő akadt horogra, míg a negyedik egy utazó volt. Egyik sem bírta azonban a milliömsző szeszélyeit. A legnagyobb kedvtelése volt az amerikai városok főutvonalaivá végig lovagolni és ijesztgetni a lakosságot. Ennél sokkal veszélyesebb passziója az volt, hogy autójával még a legforgalmasabb utcákon át is csak 30 kilométeres sebességgel száguldott. Emiatt a rendőrség sokszor megbüntette, de a milliömszőnek ebben telt a legnagyobb öröme, mert szívesen ment a börtönökbe, ahol a legvegyesebb közönséggel került össze. Ezek a börtönismerősei, azután kiszabadulásuk után mindig megtámadták és elrabolták ékszerait, mire ő újabbakat vásárolt, csak-hogy börtönbeli ismerőseinek legyen mit elrabolni. Az alkoholtilalom ideje alatt a szeszempeszekkel állott összeköttetésben, úgy hogy kokteilkirálynőnek nevezték el. A halál is részeg állapotban érte egy éjjeli lokálban.

NEWYORK. A „Journal of Commerce” jelentése szerint Washingtonban két nagy amerikai gőzös építéséről tárgyalnak. Az új hajók nagyobbak és gyorsabbak lennének, mint a most épített legmodernebb óceánjárók a „Queen Mary” és a „Normandie”. Az építési költségeket 50 millió dollárra irányozták elő.

A St. Illgen-Walldorf közötti vasúti átjárónál borzasztó szerencsétlenség történt. Egy autó, amelyben négy fiatalember ült, éppen akkor haladt át az átjárón, amikor arra rohogott a Karlsruhe-Heidelberg között közlekedő gyorsvonat. Az autót elkapta a mozdony és pozdorjává törte. A négy fiatalember összeszeronsolt holttestekkel maradt a helyszínén.

BERLIN. A német arisztokráciának nagy eseménye van. Vilmos excsászár mostoha leánya Schönaich-Carolain Hermina Karolina hercegnő feleszeretett sziléziai kastélyuk jószágigazgatójába, aki el is jegyezte. Amikor a hercegnő édesanyja, a császár második felesége Hermina hercegnő erről értesült, azonnal Sziléziába utazott és felbontotta leánya eljegyzését Wunderlich Martin Georggal, egyúttal azonnali hatállyal felmondott a jószágigazgatónak. Az elbocsájtott jószágigazgató most Berlinben keres állást, a szerelmes hercegisasszony pedig kijelentette, hogy ő minden akadály ellenére is csak Wunderlich felesége lesz, mert őt szereti.

Az angol sajtó bangkoki jelentései szerint Sziámban újabb zavargások törtek ki. Prjadjivok király ez év márciusában lemondott trónjáról unokaöccse javára, ami azonban nem csendesítette le az elégedetlenkedőket. Luang Pradit sziámi miniszterelnök Bangkokból Londonba utazott, de utjának tulajdonképeni céljáról nem nyilatkozott. Az angol lapok szerint a miniszterelnök elutazása összefüggésben áll azzal a perrel, amit 15 sziámi altiszt ellen indított a kormány. Az altisztek forradalmi megmozdulásokban vettek részt és ezért rendkívüli törvényszék elé kerülnek.

BRÜSSZEL. Piccard professzor, aki először repült fel léggömbjével a sztratoszférába, most újabb repülésre készült. A professzor kijelentette, hogy léggömbjével 30.000 méter magasságba akar repülni és ott tanulmányozni a kozmikus sugarak hatását. A felszállás valószínűleg Lengyelországban történik, mivel a felszálláshoz szükséges összeg jó részét Lengyelország bocsájtotta a professzor rendelkezésére.

London. Kairó közelében egy egyiptomi repülőgép lezuhant a Nilus egy csatornája és elsüllyesztett egy vitorláshajót. A szerencsétlenség következtében huszan a vízbe fulltak.

Fogfájás ellen gyilkosság

A beográdi gyilkos inasgyerek nyugodtan mesélte el, hogyan ölte meg a társát

Beogradból jelentik: Sztojanovics Zsárkó 15 éves beográdi inasgyereket — mint már jelentettük — Szmederevóban elfogták és beszállították a beográdi rendőrségre. Az inasgyerek — mint ismeretes — vasárnap éjszaka

agyonszurta a társát, Milics Milija inast, majd feltörte munkaadója pénzszekrényét

és az ott talált hatezer dinár készpénzzel megszökött.

Sztojanovics Zsárkót a beográdi rendőrség kedden hallgatta ki. A fiatal gyilkos vallomása elején több ízben kijelentette, hogy borzalmas tettét megbánta már, de most már minden hiába...

A bestiális gyermekgyilkos a vizsgálóbíró előtt nyugodtan, részletesen elmondotta, hogyan követte el a bűntényt. Azt hangoztatta, hogy csupán

azért gyilkolta meg a társát, mert sohasem tudott vele összeférni.

Állandóan gunyolták, szidták egymást és emiatt határozta el, hogy elteszi láb alól.

A kritikus estén Sztojanovics Zsárkónak nagyon fájt a foga, annyira, hogy a fájdalomtól nem tudott aludni.

Egész éjfélizgatóttan járt-kelt a szobában és egy éles késsel próbálta kivájni a fogát. Ez sehogyan sem sikerült. Közben Milics Milija az ágyban fekvő egy könyvet olvasott. Sztojanovics végül is arra gondolt, hogy a sötétben bizonyára nem fáj majd a foga. Ezért odaszólt Milicsnek:

— Oltsad el a lámpát, mert nagyon fáj a fogam.

— Mit bánom én a te fogad...

Emiatt ismét összevesztek és Sztojanovics, akit a fogfájás is kínozott, vad dühvel szidalmazta Milicsét. Még akkor sem csillapodott le, amikor Milics eloltotta a lámpát

és aludni tért. Egyre azon töprengett, hogy miképpen bosszulhatná meg magát Milicsen azért a sok kellemetlenségért, amit neki okozott.

Közben az éles kést, mellyel a fogát akarta kivájni, még egyre a kezében forgatta.

Amikor a társa horkolni kezdett eszébe jutott, hogy most itt az alkalom, hogy örökre megbosszulja magát. Lassan közelített hozzá,

majd az éles kést hatalmas erővel a mit sem sejtő szerencsétlen gyermek mellébe vágta. Milics felsikoltott, de Sztojanovics már mint az örült folytatta borzalmas művét.

A kést kétszer Milics hasába vágta, mire az mereven elterült az ágyán. Erre eszeveszetten szurkálni kezdte, ahol csak érte. Ekkor már — saját kijelentése szerint — egyáltalán nem érezte a fogfájást.

A gyilkosság után megmosta véres kezét, majd Milics nevében bucsulevelet írt, amellyel el akarta terelni magáról a gyanút. Azután magára vette ünnepi ruháját, összecsomagolta fehérneműjét és a csomagba beletett

egy Európát ábrázoló térképet valamint két harmonikát.

Azután feltörte a munkaadója pénzszekrényét és pénzt vett magához, majd a holttestet leöntötte benzinnel meggyújtotta és utnak indult. Az volt a terve, hogy Kragujevárcra szökik.

Európa térképét azért vette magához, hogy a külföldön el ne tévedjen.

Abban reménykedett, hogy bucsulevele félrevezeti a rendőrséget és azt hiszik, hogy ő volt az áldozat és Milics a gyilkos. Csupán attól félt, hogy a bucsulevél is elég a holttesttel együtt és így a családja nem sikerül.

A Fruska Gora felsőadriai és velencei kirándulása

A noviszádi Fruska Gora turista egyesület augusztus 23-tól 28-ig kirándulást rendez a Felsőadriára és Velencébe. A kirándulók augusztus 23-án indulnak Noviszádról és Zagrebon át Szusákra utaznak, ahonnan a Karagyorgye luxushajón folytatják útjukat Velencébe, ahova 25-én reggel nyolc óra körül érkeznek meg. Egész nap Velence nevezetességeit tekintik meg szakképzett vezetővel. Ugyanaznap visszautaznak Szusákra. Szusákról Trvenicára folytatják útjukat, ahonnan a plitvicei tavakhoz lehet menni. Ez utóbbiak Vrhovinán át térnek vissza Zagrebba, ahol találkozhatnak a erkvénicai csoporttal és Zagrebből az összes kirándulók együttesen teszik meg az utat Noviszádig, illetve Beogradig.

Az utazás ára oda és vissza:

vonaton III, hajón II. osztályon	595 D.
vonaton III, hajón I. osztályon	790 D.
vonaton II, hajón I. osztályon	930 D.
autóbusz a plitvicei tavakhoz	120 D.
a teljes ellátás és lakás	280 D.

OMIS - SPLIT MELLETT Hotel „Bellevue“

egyetlen szálloda közve lenül a tenger mellett, na y terrasszal. — Szobák folyóvízzel!

Penzló 60—90 din., a dépananszban 50 din.

A kirándulók, a Putnik által kiállított jelentkezési lap alapján a rendőrségtől fényképes igazolványt kapnak és ezt átadják a Putniknak, amely ennek alapján kollektív utlevelet vált ki számukra. A kirándulásra legkésőbb augusztus 18-ig kell jelentkezni a Putnik menetjegyiroda fiókjainál és a Fruska Gora kirendeltségeinél.

Társasutazás Ausztriába és Bajorországba

A noviszádi Fruska Gora és a Putnik menetjegyiroda augusztus 23-tól szeptember 6-ig nagy társaskirándulást rendez Ausztriába és Bajorországba. A kirándulók Noviszádról augusztus 23-án este 22 óra 16-kor, Szuboticáról 21 óra 54-perckor, Beogradból 23 óra 10-perckor indulnak és Zagrebon át Jeszenicére, onnan Villachba utaznak. A kirándulók megtekintik Badgasteint és Salzburgot, megtekintik a salzburgi ünnepi játékokat, ellátogatnak Münchenbe, Garmisch Partenkirchenbe és Innsbruckba. Innen Zell am See megtekintése után Villach—Jeszenice—Zagrebon át térnek haza.

Azutazás, ellátás és lakás ára összesen III. osztályon 2300 dinár, II. osztályon 2600 dinár.

Ehhez a kiránduláshoz sem kell külön utlevél. A jelentkezők a Putniktól kapott jelentkezési ív alapján helyi rendőrhatságtól fényképes engedélyt kapnak, hogy a kiránduláson résztvehetnek. Ezt az igazolványt elküldik oda, ahol jelentkeztek, mire a Putnik menetjegyiroda, illetve a Fruska Gora megszerzi számukra a kollektív utlevelet. E kirándulás résztvevőinek legkésőbb augusztus 19-ig kell jelentkezniük.

A féltékeny szerelmes rémtette

Négy áldozata van a szerelmi drámának — A gyilkos és egy ártatlan gyermek meghaltak

A Celje közelében levő Hrazstnik községben véres szerelmi tragédia játszódott le, amelynek áldozatai közül kettő már meghalt, a harmadik a halállal vívódik és csak az egyik marad életben. Hrazstnik község vagyos gazdája Terzin Milos egyetértésben élt 28 éves feleségével mindaddig, amíg Rotar-Trebeznik Joszip be nem költözött házába. A csinos fiatalember udvarolni kezdett a gazda feleségének, aki meg is hallgatta a fiatalembert. Terzin nem tudta, mi az oka annak, hogy felesége az utóbbi időben annyira elhidegült tőle, bár a faluban mindenki ismerte ennek okát.

A fiatalember azt akarta, hogy az asszony hagyja el férjét és gyermekeit és jöjjön hozzá. Terzinné azonban erre nem volt kapható. A féltékeny szerelmes erfe borzalmas bosszút eszelt ki, amit tegnap előtt reggel végre is hajtott. Megvárta, a-

míg a gazda kimegy a lakásból, akkor felkelt és egy hatalmas husággal először az asszonyt ütötte fejbe, utána pedig Terzin két fiát, a hatéves Brankót és a négy éves Sztankót, végül egy revolverrel fejbeltette magát. Az udvaron dolgozó Terzin a szobából kiáltást hallott és sietve be is ment, de addigra már vérben fekvő taláta egész családját és albérlőjét.

A kis Branko eszméletlen volt, amikor apja a szobába jött és tőle tudta meg, hogy albérlője volt a tettes. A szomszédok azonnal értesítették az esetről a hatóságot és a súlyosan sebesülteket kórházba szállították. A kis Sztanko azonban még utközben meghalt és az asszony állapota is olyan súlyos, hogy életben maradásához semmi remény nincsen. A gyilkos tette elkövetése után fölbeltette magát és azonnal meghalt.

—o—

Nyolcszázötvenezer hold földet szabadít fel a magyar hitbizományi reform

Magyarországon ötvennyolc hitbizomány van

Budapestről jelentik: Az október 14-én összeülő képviselőház azonnal megkezdi a hitbizományi reformjavaslat tárgyalását. A törvényjavaslat legfontosabb rendelkezése a hitbizományi birtokok felszabadulása. A javaslat szerint

a felszabadulás a jelenlegi hitbizományi birtokos halálát követő tíz éven belül fog megtörténni. Az elhalálozó örökébe lépő új hitbizományi birtokos a birtokból 3000 holdat hitbizományként kap meg.

a fennmaradó birtokrész kétötöd részét ugyancsak

a hitbizományos kapja meg, szabad birtokként. Kétötöd részt kapnak a hitbizományos testvérei és a fennmaradó egyötöd rész az elhalálozott hitbizományos testvérei (az új hitbizományos nagybátyjai.)

A hivatalos statisztika szerint

Magyarországon 58 hitbizományos van,

akiknek birtoka összesen 984.000 katasztrális holdat tesz ki. A javaslat szerint tehát Magyarországon 810.000 hold föld szabadul fel.

—o—

Devizacsempészéssel vádolt német szerzetesek a bíróság előtt

Berlinből jelentik: Az esküdtbíróság tegnap tárgyalta a „Jó Pásztor” rendház 7 tagjának devizakihágási ügyét, akik Hollandiába márkát csempészték. Tegnap tárgyalták a montbauri Irgalmas rendház 3 szerzetesének perét is, akik közül kettőt hazaurúlással is vádolnak. A vádlottak a haza-

urulási törvény életbelépte után nem jelentették be 21.500 svájci frankjukat és 3000 holland forintjukat, valamint a buffalói rendházzal szemben fennálló 3700 dollár követelésüket. Ezenkívül mindhárman mintegy 70.000 márkát csempészték Hollandiába.

Végeért a budapesti építőipari sztrájk

Budapestről jelentik: Pontosán három hete, hogy Budapesten kitört az építőipari sztrájk. Szerdán végre megtörtént az első lépés a megegyezés felé.

A munkások kérték a minisztériumtól, hogy hívja össze a legkisebb bért megállapító bizottságot.

Valószínű, hogy a munkaadók is hasonló kéréssel fordulnak a minisztériumhoz és így a várvárt megegyezés a legközelebbi időn belül létrejön és a sztrájk megszűnik.

Egy nap alatt elvált és újra férjhezment Sztalin leánya

Varsóból jelentik: Moszkvai jelentések szerint Sztalin leánya kedden elvált férjétől. Heinz Neumann német kommunisztától, aki legutóbb a kínai kommunista mozgalom egyik vezetője volt. A válóper egy nap alatt intézték el. Sztalin 21 éves leánya esütörtökön már újra férjhez megy. Új férje Kork tábornok, a moszkvai helyőrség parancsnoka.

Három falut elöntött a megáradt tó — ezer halott

Torinóból jelentik: Az Orbicelli tó az utóbbi napok esőzése következtében erősen megduzzadt,

átszakította a védőgátakat és három falut elöntött.

A tízezer lakósu Ovada község negyed részét, azonkívül még két másik falut teljesen elpusztított az ár. Mindenütt összedőlt házak továbbá bútorok és más berendezési tárgyak roncsai láthatók. Az árvíz áldozatairól pontos számadatokat még nem tudnak. Egyesek szerint a halottak száma ezreire is tehető.

Korda Sándor báróságot és földet kap Angliában

Budapestről jelentik: Korda Sándornak, a Londonban élő világhírű magyar filmrendezőnek elvált felesége, Korda Mária a napokban Budapestre érkezett. Elmondotta, hogy

volt férje rövidesen angol bárói rangot kap,

amiért megteremtette Angliában a hangos filmgyártást és elkészítette az angol király jubileumi

—o—

Megkezdődik az iskola!

Vegyén gyermekei részére tartós ruhát!

TIVAR RUHÁK

minden gyermek részére!!

ünnepeinek filmjét. Ezenkívül az állam nagy-kiterjedésű ingatlanokkal ajándékozza meg Kordát Demen város mellett, ahol az új Korda-studiók épülnek.

Német-belga megnemlámadási egyezmény készül

Párisból jelentik: Az Exceisior közli az egyik hírszolgálati iroda jelentését, amely szerint

a német külügyminisztérium tárgyalásokat folytat Belgiummal a lengyel-német szerződéshez hasonló támadást kizáró egyezmény megkötése érdekében.

A német diplomácia célja az, hogy ilymódon győnjtse a francia-belga katonai szerződés jelentőségét. A fenntartással közölt hír szerint Van Zeeland belga miniszterelnök a német nagykövettel folytatott megbeszélései során megvitatta már egy ilyen egyezmény megkötésének lehetőségeit. Belga részről csupán Devez hadügyminiszter ellenzi az egyezmény aláírását.

Mükedvelés

Sztáribecseji mükedvelők Szrbobránban

A szrbobráni polgári olvasóköri meghívására, vasárnap délután és este a sztáribecseji Szentferenc-rend mükedvelő gárdája — Horváth István szrbobráni vendégglős kert helyiségében — színrehozta a „Jairus leánya” című 5 felvonásos bibliai zenés drámát. A körülményekhez mérten váratlan erkölcsi és szép anyagi sikert ért el az első szrbobráni szabadtéri előadás. A szereplők a várakozásnak megfelelően jól játszottak, mégis külön dicséretet érdemel utólrhetetlen színészi játékáért Jairus, Kafarnaum főpapja: Oláh György. Az ő játéka már nem mükedvelés. Brankovics Rózsika mint Mária volt kellemes jelenség a színpadon. Nagyon jó volt Séphóra, kinek maszkja és átérző játéka váltott ki sok tapsot a közönségből. Séphórát Milóné—Tuski Mariska személyesítette meg. Szép játékot nyújtottak még: Bálint Margit, Bálint Bözsike, Gaál Irénke, Stein Bözsike, Fazekas Ilonka, Török István, Bálint Imre, Károlyi József, Domonkos Imre, Hamu Pál, Horváth János, Schmidt Anti, Szabó István, Farkas Józsi, Gál Erzsike, Viktor Gizi, Pintér Gizi, Palolákné—Parcen Rózi, Parcen Mancsi, Dosztán Manca; a római katonák, a tizenkét apostol és a táncosnők. Sugó: Pesics József volt. A díszleteket Tóth Kálmán festette izlésesen; a szép táncokat Brankovics Rózsika tanította be. Fénykezelő: Bauer Lajos volt. Beretka tanítót a színészgárda agilis rendezőjét fáradságos munkájáért s a szereplőket szép játékukért számos tapssal jutalmazta a hálás közönség.

Szembetűnő, hogy míg Szrbobrán iparossága, intelligenciája és szegénysége összefogva szeretettel pártolja a színművészetet, addig földbirtokos társadalma a legkevésbé sem támogatja a magyarság ilyenmü kulturmegnyilatkozásait.

—o—

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszd, Kralya Petra 30. I. emelet
Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Postacsekkszámla: Zagreb, 46 692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.- dinár,
3 hónapra 50.- dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Felhős, esős idő

Európa: A ciklon Középeurópában és az Alpok vidékén felhős és esős időt okozott.

Jugoszlávia: Felhős és esős idő volt a drávai bánágban, valamint a szávai bánág nyugati részén. A többi részeken derült volt az idő. A hőmérséklet az egész országban lényegesen emelkedett.

Jóslat augusztus 15-re: Északon felhős idő, esőkkel és helyi zivatarokkal. Délén még derült. A hőmérséklet csökken.

A Duna vizállása. A Duna vizállás tegnap Noviszádon 138 centiméter volt, ugyanannyi mint tegnapelőtt.

*

— Nagy előkészületeket tesznek az idei király-serlegdíj repülőversenyre. Az idén, Öfelsége II. Petar király születésnapja alkalmával az eddiginál nagyobb szabású repülőversenyt rendeznek a királydíjért. A noviszádi első repülővezetők már most nagy előkészületeket tesznek a versenyre, amelyre ezuttal is a legjobb jugoszláv pilóták neveznek be.

— **Monarhista tüntetések Pyreusban.** Athénből jelentik: Egyes görög helyőrségekben szinte napirenden vannak a tüntetések. A tüntetések szervezői és résztvevői monarhista érzelmű katonák. Kedden este Pyreus uccán volt hasonló tüntetés. A katonák azt híresztelték, hogy György király visszatért Görögországba.

— **A beiratkozások a noviszádi gyors- és gépiró iskolába** szeptember 4-ig tartanak. Kívánatra prospektust küld dr. Epsteinné Güns Blanka, Petra Zrinjskog 12. Tel. 31-18.

— **Fürdőruhák, fürdőkabátok, fürdőcipők nagy választékban: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.** 252

— **A szuboticiai orvosszindikátus ülése.** A szuboticiai orvosok egyesülete pénteken este hét órakor az állami ambulanciában ülést tart, amelyen két orvost jelölnek ki, hogy az adókövetéseknél az orvosok érdekeit képviseljék az adókövető bizottságban.

— **Szuboticán a nyujdíjasokat fosztogatja egy jogosulatlanul gyűjtő szélhámos.** A szuboticiai rendőrségnek tudomására jutott hogy Mitrovics Alekszandar nevű egyén napok óta sorra látogatja a szuboticiai nyujdíjasokat és a tanítókat és teljesen jogosulatlanul Öfelsége I. Alekszandar az Egyesítő király létesítendő szobrának céljaira gyűjt. A rendőrség felhívja azokat, akiket a szegényesen öltözött szőke, középtermetű fiatal ember esetleg meglátogat, hogy tegyenek nyomban jelentést a legközelebbi rendőrőrszemnél.

— **Simonyi Vilmos szuboticiai dalköltő új szerzeményei.** Simonyi Vilmos szuboticiai dalköltő, aki „Hul a fákról a falevél” és „Kimentem én...” című dalaival igen szép sikert aratott, rövidesen új szerzeményekkel lép ismét a dalkedvelő közönség elé. Simonyi, akinek szerzeményeit a budapesti rádió is többször közvetített már, most „Kihallatszik a pusztába” és „Az én rózsám ablakában” című hallgató dalok kottáit adja ki. A kották rövidesen kikerülnek a sajtó alól.

— **Békaeső Grenobleban.** Grenobleból jelentik: A kánikulai napokat követő vihart érdekes természeti jelenség kísérte Grenobleban. Az egyik külvárosban az esővel apró zöld békák ezrei hullottak a földre. Ez a természeti jelenség rendkívül ritka Európában, mindamelllett már máshol is előfordult. A jelenséget szőlőtrénnel magyarázzák, amely felszívta a levegőbe a mocsarakban és lápokban levő kis halakat és békákat. Néha napokig eltart a békáknak ez a légi sétája, anélkül, hogy a kis állatok elpusztulnának.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál

igyunk reggel éhgyomorrra egy pohár

természetes Ferenc-József keserűvizet

Registr. od Minist rstva soc. pol. i Nar. zdr. S. broj 15.485 od 25. V. 1935.

Filmkiállítás Velencében

Velence. Nagy ünnepélyességgel nyitotta meg gróf Ciano sajtó és propaganda miniszter a harmadik nemzetközi filmkiállítást Velencében. A miniszter megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a film ma már nemcsak szórakoztat, hanem korunk legeredményesebb művészeti tényezője is lett. Az olasz kormány ezért mindig fokozott figyelmet szentelt a filmnek.

*

— **Légvédelmi gyakorlatok Bécsben.** Bécsből jelentik: Az osztrák légvédelmi gyakorlat szeptember végén lesz Bécsben. A légvédelmi társaság már most gondoskodik a lakosság kioktatásáról. Bécs második kerületében, amely a gyakorlatok központja lesz, naponta gázálarcos kerékpárosok hajtanak végig az uccákon és felvilágosító röpiratokat osztogatnak. Kedden egy gázálarcos katonákat szállító gépkocsi járta be a várost. A katonák hangszórón hívták fel a lakosság figyelmét a légi védelem fontosságára.

— **M. K. Lepedat, Szubotica, jelentése az osztályosorsjegyek augusztus 13-ki huzásáról:** Din. 8000 29097; Din. 6.000 12862, 57079; Din. 5.000 33130; Rin. 3.000 7035, 42292, 54833; Din. 2.000 22451, 60892, 65558, 80207, 95709; Din. 1.000 7012, 10396, 10499, 10557, 82, 84, 89, 12841, 43, 93, 97, 13401, 22, 38, 39, 47, 54, 68, 14517, 48, 92, 15547, 17614, 23128, 41, 26519, 67, 81, 20709, 82, 33101, 15, 65, 35844, 37720, 88, 38409, 75, 38817, 59, 39928, 42267, 76, 43305, 16, 66, 49301, 38, 65, 72, 79, 91, 52304, 25, 74, 58629, 74, 99, 61136, 60, 61322, 36, 99, 62129, 44, 74, 65546, 82, 68349, 70618, 26, 41, 73, 93, 71589, 73967, 73451, 58, 79204, 56, 80201, 2, 42, 84293, 85590, 87048, 77, 88, 90720, 81, 95, 91818, 97633, 98548, 99985, 93.

— **A noviszádi Park hotel kerthelyiségében** augusztus 15, 16, 17 és 18-án vendégszerepel Tyiril Bratus, a közkezdelt rádió- és hangosfilm énekes. Slágereket énekel. Belépődíj nincs.

— **Kerékpártolvajszövetkezetet fogott a bácskapalánkai csendőrség.** A palánkai csendőrség letartóztatta Oszvald József, Bayer József és Wolf László palánkai lakossegédeket, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy kerékpárlopásokra szövetkeztek és Bácska, valamint Nova Palánkán özszesen nyolc kerékpárt loptak el. A három lakossegédet beszállították a noviszádi törvényszék fogházába, ahol a vizsgálóbíró megkezdi kihallgatásukat.

— **Végzetes fejés ugrás a Bégába.** Nagy András petrovgrádi berberszki telep nap számos hasonnevű tíz éves elemista fiaeskája társaival együtt a Bégában fürdött. A gyermek felszólította társait, hogy ugorjanak le a vízbe a közelben levő vasúti hídról és hogy társait megnyerje a tervnek mutatéképpen leugrott a tíz méter magas vasúti hídról fejést a Bégába. Alig hogy a vízből felbukkant kétségbeesett hangon kiáltozott segítségért, mire a társai a közelben dolgozó munkásokat hívták oda, akik esónakkal siettek a már fuldokló fiú segítségére. Végre hosszas erőfeszítések után sikerült a több ízben víz alá merülő gyermeket kifogni a vízből. Nagy Andrást azonnal kórházba szállították, ahol megállapították, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett. A bátor ugró valószínűleg egy víz alatt uszó fatömbbe ütötte be a fejét. Állapota súlyos és életbenmaradásában nem bíznak az orvosok.

— **A csónak járat bérbeadási joga Petrovgrádot illeti meg.** A legfelsőbb közigazgatási bíróság Petrovgrád városának ítélte oda a csónakjáratot bérbeadási jogát. A csónakjáratokat tegnap akarták nyilvános árverésen bérbe adni, azonban erre nem került a sor, mert komolytalan árverezők hihetetlen magasságba hajtották fel a bérösszegeket. A csónakjáratokért amelyeket eddig 15 ezer dinárért adtak bérbe egyesek 52 ezer dinárért ajánlottak, amelyet a földináros átkelési díjből semmi esetre sem lehet fedezni. A város ezért megsemmisítette az árverést és szigorított részvételi feltételekkel új árverést tart.

— **Hova lett az értékes bécsi bélyegküldemény?** A szombori rendőrség őrizetbe vette Klászovics Béla 55 éves szombori levélhordót, aki már 29 éve áll a posta szolgálatában. Klászovicsot azzal gyanúsítják, hogy egy bélyegküldeményt nem juttatott el a címzettnek, hanem azt értékesítette. Sziklai György szombori kereskedő és Scheffer István ügynök hat hét előtt Bécsben jártak és az ottani Lackner bélyeggyűjtő társaság 74 silling értékben bélyegvet vettek és címükre elküldték. A kereskedők csak hamar visszatértek Szomborba és várták, hogy a bélyeg is megérkezzen. A bélyeg azonban nem jött, mire levelet irtak a bécsi céghez és megsürgötték a küldeményt. Lackner azzal válaszolt, hogy ő a bélyegeket elküldte, de azok valószínűleg eltűntek, mire még egy küldeményt indított címükre. Sziklainak és Scheffernek ez gyanus volt, mert ha Bécsből elküldték a bélyegeket, akkor azoknak meg kellett érkezniük Szomborba, ahol valaki értékesítette őket. A két bélyeggyűjtő a többi szombori filatelistánál érdeklődött bélyegeik sorsa iránt és ekkor Burnát Dénes közölte velük, hogy ezek a bélyegek nála vannak és ő kétszáz dinárért vette Klászovics levélhordótól. Sziklai és Scheffer ennek alapján tették meg a feljelentést Klászovics ellen, akinek ügyében megindult a vizsgálat.

— **Egyheti fogházra ítélték Sándor Stefi támadóját.** Budapestről jelentik: A büntető járásbíró Vágó Mihály ügynököt magánlakosért vétsége miatt egyheti fogházra ítélt. Ismeretes, hogy Vágó ittas állapotban behatolt volt menyasszonya, Sándor Stefi színésznő lakására, akit megöléssel fenyegetett meg.

— **Halálra ítélték Nagata tábornok gyilkosát.** Tokióból jelentik: Nagata tábornok, vezérkari főnök gyilkosát Saburo Aizava ezredet a hadbírósalálra ítélték.

— **Régi büntény maradványait találták meg Szomborban.** A szombori villanytelep közelében csatornaásás közben csontváza bukkantak. A rendőrség megállapította, hogy azon a helyen valamikor csárda volt és valószínűleg ott gyilkoltak meg valakit, akinek holttestét azután a csárda közelében elásták.

— **Harmínkét ezer dinár egy elcsereült kofferban.** Halupka József 18 éves cipészsegéd a napokban szremszki Karlovciról Szubotícára érkezett és a vonatban már észrevette, hogy elcsereülték a kofferját. Az idegen kofferban, amelyet a rendőrségre vitt 32.000 dinár értékű ratna steta kötvény volt. A rendőrségnek nincs más adata, amiből a kötvény tulajdonosára következtethetne, mint a beográdi Politika egyik példánya, amelybe az értékpapirokat csomagolták és amelyen Gyurics Zsika Pozsarevac cím volt.

— **Tilosba ment a jószág.** Véres verekedés zajlott le a napokban Pasicevon. Ducsics Gyura földműves kacsái bementek Krivokutya Bozsica asszony kertjébe és ezért az asszony a kacsákat a község házára akarta hajtani. Ducsics és felesége ezt észrevették és rátámadtak Krivokutya Bozsicára, akit annyira összeverték, hogy a szerencsétlen asszony véresen és eszméletlenül esett össze. Krivokutya Bozsicát egy rendőrszabadította ki a dühöngő házaspár kezei közül. A súlyosan sérült asszonyt az első segélynyújtás után beszállították a noviszádi kórházba. Ducsics és felesége ellen az eljárás megindult.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.80-7.95, Bécs 8.80-8.98, Prága 54.35-54.75, Berlin 5.67-5.71, London 216.-

Zürich: Páris 20.265, London 15.205, Newyork 305 háromnyolcad, Brüssel 51.655, Milanó 25.125, Madrid 42, Amsterdam 207.05, Berlin 123.35.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc-József** keserűvizet. Registród Miniszterstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25 V. 1935. 1599

BÁCSKOGRADISTEI HIREK

A nemrég felmentett Vardics Todor rendőrfelügyelő helyére a felettes hatóság Máriánszki Brankot nevezte ki rendőrfelügyelőnek, aki már be is öltözött és elfoglalta állását. — Böresök István gyöngyszigeti bírókos 12 éves fia Agoston a Holt Tiszta meredek töltesén kerékpárral próbált leereszkedni. Azonban a vállalkozás nagyon balul ütött ki, mert Böresök a sebes iramban a kerékpárral együtt felbukott s olyan szerencsétlenül vágódott a földre, hogy mind két karja a csuklón felül eltört. Kocsin azonnal dr. Peczehez szállították, aki a sebesülteket kezelés alá vette. — Tokodi György fűszerkereskedő hat éves Gyuri nevű kislánya az udvaron játszadózva, egy seprővel az öl mellé kötött kutyájukkal kezdett inceskedni. — A kutya egy ideig csak türte az ingerkedést, de aztán megunt, dühösen a fiúnak ugrott s elkapta a seprőt. A rántás következtében a fiu előre bukott s a kutya elé esett. Ez ráugrott a fiura s marcangolni kezdte. Mire a sikoltozó fiut szülei a kutya körmei közül kiszabadították, feje, melle, karja és jobb keze súlyos sebektől vérzett. A csunyan összemart gyermek sebeit dr. Pecze kötözte be. A kutyát megfigyelés alá vették.

MALIIGYOSI HIREK

Bácska Topolán augusztus 11-én járási tűzoltóverseny volt, ahol a maliigyesi tűzoltócsapat billenőfecskendővel díszoklevelet nyert. — A feketiesi ipartestület akciót indított, hogy Maliigyesi, Szekies és Feketies iparos tanoncjai és segédei ne Bácska Topolán vizsgázzanak, hanem legyen a három községnek külön vizsgáztató bizottsága Szekies székhellyel. Ezt azzal indokolják, hogy a vizsgázók így költséget és időt takarítanak meg. Az idősi ipartestület magáévá tette ezt az akciót és úgy döntött, hogy a vizsgáztatóbizottság a három község közül ott székelyen, ahol legfejlettebb, az ipar és leg több iparos van. — A kataszteri hivatal mérnököt küldött a községbe, hogy a megváltozott művelési ágakat a helyszínen felmérje, a kataszterben és térképen átvezesse. Ez a munka körülbelül három hónapig tart.

— Magyar író nő felolvasása a beográdi rádióban. Ormay Kornélia, a magyar származású fiatal író nő, szombat délután 4 órakor, néhány elbeszélését olvassa fel a beográdi rádióban. Egyik érdekes novellájában a pestkörnyéki szerbek életét és érzésvilágát vázolja.

— Véres leszámolás a topolai Gazda körben. Halácsi Szilva Ferenc topolai gazdalegény vasárnap délután tánc közben összeszólkalkozott Pintér Bogojai András kömivessel a Gazdakör helyiségében. Pintér nagyon a szívére vette, hogy a gazdalegény a lányok előtt leszólta és csak az alkalmat várta, hogy Szilvával leszámoljon. Amikor Pintér meglátta, hogy Halácsi egy asztalra dől, gajmos bottal keltött úgy a fejére vágott, hogy nyomban elöntötte a vér. A hatalmas alkatu erős Szilva elszedült, s mikor magához tért rögtön nekiment Pintérnek ezt azonban már nem engedték, sőt a rendőrség is közbelépett és a támadót előállította. Szilva sebeit dr. Hadzsy Jenő községi orvos kötözte be. Az eljárás megindult.

— Ha a gyerek kaszával játszik. Juhász Gábor topolai árusnak hasonnevű kislánya, a gyerekekkel aratás, játszott és ehhez leakasztotta édesapjának a fán lógó kaszáját és dolgozni kezdett. Hamarosan azonban hangos jajgatás verte fel a házat, ugyanis a kis Gábor, a suhogó kaszával bevágott a sarkába és csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg a játék súlyos következményeitől.

KÖZGAZDASÁG

A jelzálogadósságok állami bönökkel való rendezését kéri a dunabánsági adósok

Több város képviselteti magát a szuboticei konferencián

Az adósokat védő országos egyesület dunabánsági szervezetének augusztus 16-ra összehívott szuboticei konferenciájára több városból jelentették be, hogy az adósok delegátusokkal képviseltetik magukat. Az értekezleten, amely reggel tíz órakor kezdődik az Avala mozi udvarán Matkovic Béla a dunabánsági szervezet elnöke fog elnökölni, kivüle azonban jelen lesznek még a beogradi kiküldöttek is és érdekesnek ígérkező felszólalásokban fogják ismertetni az adósok mozgalmának a célját.

Mint értesülünk a szuboticei konferenciát az teszi aktuálisá, hogy a kormány most foglalkozik az adósságok rendezésének kérdésével és a jövő hónapban jár le a földművesek moratoriuma. A szuboticei értekezletre az elnökön kívül Sigvanszki Vlasz

timir beogradi központi kiküldött és Csanap Nikola a bánáti mezőgazdasági egyesület alelnöke, továbbá több vidéki kiküldött tartanak majd beszédet és szóvá teszik, hogy az általános kívánság az, hogy az adósok védelmét minden jelzálog tartozásra terjesszék ki és hogy az állami bank konvertálja a tartozásokat oly módon, hogy állami bönökkel fizesse ki azokat. Miután a föld hozadéka négy százalék, úgy akarják, hogy a tartozásokat vagy ötven év alatt amortizálják teljes értékben évi négy százalékos annuitásokkal, amiből két százalék a törlesztés és két százalék a kamat, vagy huszonöt évre ötvenszázalékos redukciónal.

A szuboticei értekezletet nagy érdeklődéssel várják.

—o—

Noviszádi terménytőzsde

Uj buza (az első szám az augusztusi, a második a szeptemberi a harmadik az októberi számlításra vonatkozik) 79 kgos 2 százalékos tiszai hajó Csurugig 131, 134, 137, tiszai hajó Csurug alatt 130, 133, 135, begai hajó 129, 132, 135, tiszamelléki esatornán Kuláig 128, 131, 134, dunai esatornán és Kralja Alekszandra esatornán 128, 131, 134. Uj buza 78 kgos 2% dunai esatornán és Kralja Alekszandra esatornán 125, 128, 131, Dunán, bácskai, bánáti és baranyai 78 kgos 2% 128, 131, 134, Dunán szerémi 77—78 kgos 2% 121.50, 124.50 és 127.50, Dunán szerbiai 77—78 kgos 2—3% 119.50, 122.50, 125.50, Száván szerémi, szerbiai és boszniai 77—78 kgos 2—3% 118.50, 121.50, 124.50, felsőbácskai 79 kgos 2% 125, 128, 131, felsőbánáti 79 kgos 2% 125, 128, 131, bácskai 78—79 kgos 2% 123, 126, 129, bánáti 78—79 kgos 2% 122, 125, 128, szerémi és szlavóniai 78 kgos 2% 115, 118, 121.

Rozs, bácskai 104—106

Uj ápa 64 kgos bácskai és szerémi 100—105

Uj zab bácskai, szerémi és szlavóniai 95—97.50 uszályból 95—98,

Tengeri, bácskai 85—86, Szombor környéki 85—86, bánáti 81—82, bánáti vrsaci paritásban 82—83, szerémi indiai paritásban 85—86, uszályból 86—87.

Buzaliszit bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 130—150, hetes 110—120, nyolcas 92.50—97.50 szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 190—200, kettes 170—180, ötös 150—160, hatos 130—140, hetes 110—120, nyolcas 92.50—97.50.

Buzakorpa jutazsakokban bácskai, szerémi és bánáti 82—84, jutazsakokban uszályból 85—87.

Írányzat: Szilárdabb.

Forgalom: közepes.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK

A tanonciskola igazgatósága közli, hogy az inasokat az igazgató irodájában a mesterek augusztus hó 15—20-ig irassák be. — A községtől a kendertermelők részére a Csikériában kenderáztató kijelölését kérték. Az előjáróság bizottságot küldött ki a hely kijelölésére, mert a multban előfordult, hogy a csiki halászat bérlői a kenderáztatás miatt perrel támadták meg a községet.

*

— Kabaré-est Sztaribeesején. A sztari-beeseji katolikus legényegylet kitünő műkedvelő gárdája esütörtökön, Nagyboldogasszony napján nívós számokból álló kabaré estét rendez az egyesület színháztermében, fél kilenc órai kezdettel.

— Halálos szerencsétlenség. A napokban meghalt Kulán Tatovics Milenko ottani inasgyerek. A tizenhat éves fiu elment fürdeni, azonban sokáig maradt a vízben, gőrcsöt kapott, megijedt és szívszélhűdésben meghalt.

Szombori terménytőzsde

Uj buza: (az egymás után következő számok az augusztusi, szeptemberi és októberi számlítások árát jelzik). Tiszai hajó Csurugon alul (79 grammos, 2%-os) augusztusra 131, szeptemberre 134 és októberre 137 Tiszai hajó Csurugon felül 130, 133, 136. Begaj hajó 129, 132, 135, tiszai esatorna 128, 131, 134. Duna esatorna és Kralja Alekszandra esatorna 78 grammos 2%-os 125, 128, 131. Duna Bácska, Bánát, Baranya) 128, 131, 134. Dunai hajó 121.50, 124.50, 127.50. Felsőbánáti és felsőbácskai 79 grammos 2%-os 125, 128, 131, bácskai 123, 126, 129, bánáti 78 kilogrammos 122, 125, 128, szerémségi és szlavóniai 115, 118, 121.

Rozs, bácskai 104—106

Zab, bácskai vasut 95—97.50, szerémi és szlavóniai 95—97.50.

Ápa, bácskai 63-64 kgos 110—115, szerémi 63—64 kgos 110—115.

Bab, szokvány 30—240.

Lisz, nullás gg és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 135—150, hetes 110—120, nyolcas 92.50—98.50.

Írányzat: tartott.

Forgalom lanyhább.

Zsir, kis uj hordó 10.50—11.50.

—o—

— Jövő kedden lesz a topolai vásár. A nyári topolai vásár e hó 20-án lesz. Erre az alkalomra minden vízmentes helyről szabályszerű járattal ellátott állat felhajtható. A község e vásárja mindig sok külföldi vendőt és szállítót vonzott, sőt már két katonai loavatató bizottság is bejelentette részvételét.

— Féláru utazás Budapestre és vissza az összes magyar vasutakon. Magyar vizum nélkül léphető át a magyar határ. Fenti kedvezmények a Budapestre utazást illetően augusztus 13—20-ig, a visszautazásra név pedig augusztus 20—23-ig vehetők igénybe. A Budapestten fizetendő vizumilleték mindössze 2.50. A magyar határ vizumnélküli átlépéséhez és a vasuti féláru kedvezmény igénybevételéhez külön igazolványok szükségesek. Ily igazolványok kaphatók Jugoszlávia minden nagyobb városában működő Putnik és Fruskagora turisztikai társaság irodáiban, a Hálókocsitársaságnál, valamint a felkért pénzintézeteknél, kereskedelmi társulatoknál, gazdaköröknél, Zagrebben a magyar konzulátusnál, a beogradi magyar utlevélhivatalnál és a beogradi Magyar Kereskedelmi Képviselő Utazási osztyánál (Beograd, Jakšičeva ulica 4).

— Öngyilkosság Vrbászon. Novivrbászon tegnap reggel a kora hajnali órákban felakasztotta magát Göbel Péter 74 éves ottani napszámos. Tettének oka gyógyíthatatlan betegsége volt.

JÓ MUNKÁT AD A KISIPAROS

Noviszád

AUTÓGUMMI VULKANIZÁLÓ MŰHELY

Hubacsek Frigyes, Jov. Subotića 6.

AUTÓ, MOTORJAVÍTÓ MŰHELY ÉS AL-
LANDÓAN TÖBB HASZNÁLT AUTÓK
ÁRUSÍTÁSA

Arszenovics Szvetozar, Vojv. M. Miljanovog 3-5,
tel. 27-14.

CUKRÁSZ

Hang Franjo, Mileticseva ulica 4.

„DRAVA“ OLCSÓ NYAKKENDŐ ELŐ-
ALLÍTÁS

Čistopoljski J., Braće Ribnikara 33.

ELŐNYOMDA, PLISSE, AZSUR, ENDLI,
GOMB-ÁTHUZÁS ÉS MONTIROZÁS

Nagyfejőné, Bulevar Kr. Marije 2.

ÉPÜLET- ÉS DISZMŰBÁDOGOS

Nikolić Petar, Temerinska ul. 18.

FÉRFI SZABÓSÁG

Löbl Zoltán, Dudarska ul. 3.

Vernačkji Mladen, Jevrejska ul. 6

Lichtenberger Jakob, Despota Jovana 3.

FEST ÉS TISZTÍT

Babilon S., Pašičeva 23 és Despota Jov. 21.

FOTÓ KIDOLGOZÁS

Nádichnál, Futoški put 24.

GIPSZ SZOBRÁSZ KÉSZIT MŰKŐ STUCCO
MUNKÁKAT

Károlyi Péter, Knj. Zorke trg. 11.

KIVITELEZ ÉS TERVEZ KÖZPONTI FŰTÉST
ÉS VIZVEZETÉK SZERELÉST

Kelemen József, Safarikova ul.

LUKSZUS-SÜTŐDE

Giric János, Arse Teodorovicza 22 és Katolicska
porta. Lukszus sütemények és kétszersültek
betegeknek.

NŐI KALAP

Maison Anci, Kralya Alekszandra 15.

PLISSE ELŐNYOMDA ÉS RÖVIDÁRU

Klinger Ljudevit, Zseljeznicka 31.

VÉSNÖKI MUNKÁK

Demeter Stevan, Dunavska ul. 18.

Petrovgrad

RÁDIÓKERESKEDÉS, JAVÍTÁS ÉS
SZERELÉS

„Radiofonia“ Hajdek Robert, Kr. Alekszandra 4.

ÜVEG- ÉS PORCELLANÁRU, KÉPKERE-
TEZÉS

Kopp Károly, Obala Princeze Jelene 3.

FÉRFI SZABÓSÁG

Rusivál Vilmos, Brigadir Risticza 24.

Valucsek és Zimmermann, Kr. Alekszandra 17.

MÉSZAROS ÉS HENTES

Glaug József, Kralya Alekszandra 32 és Brig.
Risticza 18.

CIPÉSZEK

Szalay Dezső, Svetosavska 1.

KÁRPITOS

Markovics L., Obala Princeze Jelene 11.

NŐI KALAPDIVAT SZALÓN

Diener Stefica, Princa Djordja 5. (Zárda mellett)

Sztári Becsej

AUTÓJAVÍTÓ ÉS GARÁZS

Schumacher Dezső.

Velika Kikinda

AUTÓ-MOTOR JAVÍTÁS ÉS ÁTALAKÍTÁS

Herfer József, Nemanjina 8.

NŐI FODRÁSZAT ÉS PARFUMERIA

Schönberger Iren

CUKRÁSZDA

Hockban Jakob, Segyakov ház, korzó.

GYAPJUFONÓ ÉS KÖTŐDE

Löschinger Károly

SPORT

Nagy sportesemények lesznek vasárnap

A jugoszláv sportéletnek vasárnap nagy napja lesz, mert nemcsak futballban, hanem evezésben, uszásban és teniszben is kiállanak a legjobbak a porondra. A legnagyobb érdekfeszítés Kattovitz-felé fordul, ahol a jugoszláv és lengyel válogatott csapat játszik. Nem kevésbé fontos azonban a Berlin melletti Grūnauban megtartandó európabajnoki regatta verseny, amelynek nyolcas számában a sibeniki „Krka“ áll starthoz, hogy bizonyosságot tegyen a jugoszláv evezős sport fejlett-

ségéről.

A belföldön is nagy jelentőségű sportesemények játszódnak le. A legérdekesebb a ljubljani női uszóverseny, ahol Jugoszlávia és Olaszország női uszói küzdenek meg nemzetközi mérkőzésen. Ugyancsak Ljubljában tartják meg az országos atlétikai versenyeket is. Zagrebben a bajnoki teniszversenyeket fejezik be, Beogradban pedig a folyami regattát tartják meg.

—o—

A budapesti főiskolai bajnokságok

A budapesti főiskolai világbajnoki versenyeken a következő újabb eredményeket érték el:

A tornacsapatversenyben: 1. Magyarország, 2. Németország, 3. Japán. Egyéni versenyben 1. Sandrock (német), 2. Tóth, 3. Sarlos. A női tornát a magyar felhős nyerte.

Kosárlabda eredmények: Magyarország—Németország 33:14, Lengyelország—Franciaország 58:21, női kosárlabda Lengyelország—Lettország 27:15. Labdarugás: Anglia—Németország 2:2 (1:0).

Női törvívó bajnok: Vachter (német). — Férfi törvívás: 1. Pecheau (francia), 2. Vecerek (osztrák), 3. Gerevich (magyar).

Rugby: Franciaország—Németország 8:5 (8:0).

Gróf Baillet-Latour és a német sportminiszter kitérítése

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó gödöllői kastélyában szerdán délután

kihallgatáson fogadta von Tscham-

mer-Osten német birodalmi sportve-

zetőt és Baillet-Latour grófot,

a nemzetközi olimpiai bizottság elnökét, akiknek a másodosztályú magyar érdemkeresztet adományozta a csillaggal.

A főiskolai világbajnoki játékok során szerdán délután megkezdtek a párbajtőr-csapatversenyt. Az első csoportba Ausztriát, Csehszlovákiát és Franciaországot osztották be. Mivel Ausztria versenyzői nem jelentek meg, a francia és a csehszlovák csapat küzdelem nélkül jutott a döntőbe. A második csoportba a magyar, német és az egyiptomi csapat került. A magyar csapat legyőzte az egyiptomiakat 9:7 arányban, a német csapat pedig 9 és fél:5 és fél arányban. A döntőbe a magyar és a német csapat került.

A döntőben Franciaország győzött Cseh szlovákia ellen 11:5 arányban, utána a német-magyar mérkőzés következett. Győzött a német csapat 9 és fél:6 és fél arányban. A mérkőzéseket délután félnégykor folytatták a műgyetem oszlopcsarnokában.

Kosárlabda: Lettország—Magyarország

45:24.

Férfi műugrás: 1. Wiebahn (német) 110.18, 2. Niemaleinen (finn) 109.38 pont, 3. Hidvégi (magyar), 4. Hódy (magyar).

A főiskolai világbajnoki verseny negyedik napjának befejezése után a nemhivatalos pontverseny állása a következő:

1. Magyarország 209,
2. Németország 142,
3. Franciaország 22,
4. Anglia 20,
5. Csehszlovákia 18,
6. Ausztria 16,
7. Finnország 14,
8. és 9. Lettország és Belgium 12-12,
10. és 11. Japán és Írország 8-8,
12. Dánia 5,
13. Lengyelország 4,
14. Egyiptom 1 ponttal.

A bajnoki tabellán a vasárnapi mérkőzések után a Jedinstvo került első helyre, míg az eddig vezető Spárta a harmadik helyre csúszott le.

A bajnoki tabella állása a petrovgrádi alszövetség területén

1. Jedinstvo	5	4	1	0	13:4	9
2. ZsAK	6	4	1	1	13:4	9
3. Spárta	5	4	0	1	12:6	8
4. ZsSK	5	2	1	2	10:6	5
5. Dusan Sz.	5	2	1	2	10:9	5
6. Schwaebische	10	0	0	10	1:31	0

Nem jön Beogradba a szófiai csapat. A Bsk vezetősége értesítést kapott a szófiai bolgár labdarugószövetségtől, hogy nem engedélyezi az F. C. 13 beogradai vendégszereplését.

A noviszádi sport klub felkéri összes játékosait, hogy ma, csütörtökön, délután fél 6 órakor jelenjenek meg tréningen, utána 6 órakor fontos értekezlet lesz.

A noviszádi Radnicski fegyelmi bizottsága felhívja Burait, hogy csütörtökön este 10 órakor jelenjen meg a pályán a fegyelmi bizottság előtt.

Tenisz

Klubközi teniszverseny Noviszádon

A noviszádi tenisz klub augusztus 17-én és 18-án a dunaparkban levő tenisz pályáján nagyszabású tréning mérkőzést rendez a noviszádi teniszezők részére. A mérkőzésen az összes noviszádi teniszezők résztvehetnek, akik állandóan Noviszádon tartózkodnak, vagy csak átmenetileg vannak itt. A verseny során a következő mérkőzéseket bonyolítják le.

1. Női egyes, nevezési díj 20 dinár. 2. Férfi egyes, nevezési díj 20 dinár. 3. Férfi kettős, nevezési díj személyenként 10 dinár. 4. Ifjúsági egyes, nevezési díj 10 dinár.

Az egyes verseny számokat csak akkor tartják meg, ha legalább 8 játékos jelentkezik minden számban.

Jelentkezni a noviszádi tenisz klub pályáján lehet augusztus 16-ig péntekig délután hat óráig, amikor megejtik a sorsolást is. Minden játékos legalább két játszmban vesz részt. A játékot a jugoszláv tenisz szövetség szabályai szerint játsszák le. A játékot „Spalding” labdákkal bonyolítják le. A játékok szombat, 17-én délután félhárom órakor kezdődnek. Játékvezető Vén József, legfelsőbb bíró Ilin Dusan.

A noviszádi tenisz klub vezetősége ezúton hívja meg az összes noviszádi játékosokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a versenyen, mert itt állapíthatják meg legjobban tudásukat.

A mérkőzéseken közönség is megjelenhet 5 dináros beléptidij mellett. Minden közelebbi felvilágosítást Vén József játékvezető ad meg a tenispályán.

Szubotical kuglihírek

Pályaavató serlegmérkőzés Szubotican. A Zvezda kugli klub augusztus 25-én rendezte meg az újonnan épült verseny pályáján a pályaavató serleg mérkőzést. A Zvezda új versenypályája a Lányi-féle vendéglő udvarában épült. A versenyre három értékes ezüst serleget tüzött ki a Zvezda elnöke. A versenyen hat csapatok vethetnek részt, amelyet kuparendszer szerint játszanak. Nevezési díj csapatonként 60 dinár. Nevezéseket augusztus 23-án déli tizenkét óráig Guth Josip borbély, Szava Tekelije ucca címére küldendők.

Kugli bírói tanfolyam Szubotican. A szuboticali kuglibírói testület felhívja a klubok vezetőségét, hogy a közeljövőben megtartandó két-három napos bírótanfolyamra minél több tagot delegáljanak. Jelentkezni lehet Pilics Ozren bírótestületi elnöknel, vagy Köhalmi Pál intézőnél.

Barátságos mérkőzések. A szuboticali kugliszövetségben szünetelnek a bajnoki küzdelmek a csapatok barátságos mérkőzéseket játszanak. Kedd este három barátságos mérkőzést játszottak. Obrtnik—Zanatlija 156:150. A Zöldfa pályán mérkőztek a csapatok. Az Obrtnik csapata került ki győztesként a küzdelemből. A győző együttesből Kragulievics és Ciger, a Zanatlijából Kovácsévics és Szentí játszottak jól. Első Kugli Klub—Old Boy 176:115. Az Első Kugli Klub biztosan nyerte a mérkőzést a rendkívül gyengén szereplő Old Boy együttesével szemben. A győztes együttesből Prohászka és Kovács és az Old Boyból Horvátszki és Ivics játszottak jól. — Napredak—Minerva 232:194. A versenyt a

sokkal rutinozottabb Napredak nyerte 38 fa különbséggel, s ezzel az ütőszámmal újabb klub-rekordot állított fel. A győztes csapat minden tagja kitűnően szerepelt. A Minerva játéka állandó javulást mutat. Vereségét menti, hogy erősen tartalékoltnak állott ki a barátságos mérkőzésre. A csapatból Belovics, Sefcsics és Szabó tüntek ki jó játékkal.

A Daloskör kugli hírei. Felkérem a daloskör kugli klubjának összes választmányi tagjait, hogy csütörtökön este 8 órakor a Lira vendéglőben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Különösen kérjük következő tagok megjelenését: Gőz, Prikkek, Kreitner, Busa, Móhr, Gogarassy. — Kresta.

Nem játszik le csütörtökön a félbeszakított Gragyanszki—Zsak mérkőzés hátralévő idejét. Mint a Reggeli Ujság is megírta, az laszövetség intéző bizottsága a félbeszakított Gragyanszki—Zsak mérkőzés folytatását augusztus 15-re tüzte ki. A sztari-becsei Gragyanszki vezetősége a napokban kérvényezte a mérkőzés engedélyezését a főszozolgabíróstól. A főszozolgabíróstól arra való hivatkozással, hogy a jelzett napon tüzoltünnepélyt rendeznek Sztari-becsejen, a mérkőzést nem engedélyezte.

Montevideóban Uruguay és Spanyolország válogatott csapatai játszottak 30.000 ember előtt. A mérkőzést Uruguay csapata nyerte meg 3:1 arányban.

Lemondott a sztari-becsei Gragyanszki elnöke. Bogdanovics Zsviko, a sztari-becsei Gragyanszki elnöke elfoglaltságára való hivatkozással kedden lemondott tisztségéről.

Elhalasztották a szombori uszóversenyt. A mára tervezett szombori uszóversenyt közbejött technikai akadályok miatt augusztus 25-re halasztották.

Csütörtökön délután három órakor kezdődik a szuboticali löverseny. A második szuboticali löverseny, amelyen hat futamban igen népes mezőny indul, csütörtökön délután három órakor kezdődik. A szuboticali Kralja Alekszandra lövaregylet legközelebbi versenyét vasárnap délután Szomborban tartja meg.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1'— dinár, NAGY BETŰS 2'— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12'— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetési oldalon . . . . . 0'80 dinár 2. a szövegrészben . . . . . 2'50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az állásikeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig vesszünk fel.

Levelezés

D. Iius Szombor Névpapját szombaton délelőtt tartja. 2454

Allást keres

Szakácsnőnek vagy házvezetőnőnek elmenne Juhász Erzsébet, Szlovacska ucca 80. 2411

Kereslet

Jobb, fiatalabb leány gyermek mellé azonnalra keresletik. Wollner, Zseljeznicska 26. 2459

Fiatal butorifestő, floderozó, aki kártyos munkát is végez és egy fiatal butoriszialosseged, v e g y e s munkára felvételik. Ugyanott tiz hold szántó és szőlő eladó. Juhász Pál, Debeljacska. 2461

Bereinek a noviszádi kültelepen lehetőleg kisebb, magányos házat. Ajánlatokat „November 1” jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 2460

ZONGORÁT, csak elsőrangú, keresek megvételre. Ajánlatokat kérek a gyár és a gyártási év megjelölésével. Hoffman Károly, főkantör, Bácska Topola. 2456

Zsák

ponyva, zsineg

legolcsóbban

AVRAM SCHIFF

zsák és ponyva

köicsözönél

Atrik, lószőr

és lóakarók

gyári lerakata

HEVEDEREK,

TOMLÓK STB.

NOVISAD Telefon 24-03

Telegr. Jutešii

Kérjen árajánlatot!

Eladó

Használt komplett mahagoni-ebidő előnyös árban eladó. Megtekinthető d. e. 10—12-ig Kraljica Marija bulvár 17. IV. em. balra.

Nagyforgalmu fűszerüzlet a város legfrekventáltabb központjában, más vállalkozás miatt eladó. Cim a kiadóban. 2428

Egy nagyobb PERZSA-SZÖNYEG és két összekötő, minden elfogadható árban eladó. — Cim a kiadóban. 2458

Három darab Jókurban levő 2 ajtos jégsekrény eladó. Park-Hotel, Noviszád. 2464

Vaskereskedés Beogradban, a legelőkelőbb utcában, olcsón átadó más vállalkozás miatt. Ajánlatokat „Alat” jellege alatt a noviszádi kiadóhivatalba kérek. 2307

Különítele

Diákokat, diáklányokat teljes ellátásra vállalt törvényszéki bíró övezete. Szabóné, Futaki 19. 2462

Tartós plüss minden nagyságban, valamint endli, aszur, gombáthuzás „Edisonnál”, Kralja Petra 27.

Képeit berámazza reklámárban Lerch Janos, képerkeztető, Kr. Alekszandra ucca 7. Ugyanott szentképek kaphatók. 2269

Száraz búkkhulladék és más tüaifa legolcsóbb napi áron beszerezhető: Vujkovic J. és Tarsa cégnél, Szubotica, Jukicseva ul. 41. Telefon 6—69. 201

Van-e? Szrpszka, Jugoszlavenszka, Union vagy Prva Hrvatszka bankbetétkönyve? Vigye el a Szemző irodába, ahol azt a legmagasabb napi áron kifizetik. Szubotica, Antunovicseva 11. Telef. 8-40.

Szuboticali Mladó hivatalunk minden nap reggel 1/29—2-ig és délután 5—7-ig tart hivatalos órákat

HIRDESSEN a Reggeli Ujságban

6.200 dinárt nyerhet!

Vegye meg az **ALFÖLD** hétfőnapot

Kísérje figyelemmel és vegye meg az „ALFÖLD”-et a 20-ik számtól kezdve!

A szélmalompályázat Önnek is szerencsét hoz! Előfizetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Kombinált halaszoban ebédlő és lakosztály

berendezéseket, a leggyorsabbtól a legdrágábbakig kivételig, rendelés szerint készíti

Peldler Károly, Noviszád
Bratya Ribnikara 42. 1876

BOROSHORDOK

utak és használtak, szűretelőkádak 50—10.000 literig nagy választékban, legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhetők:

KRIX LAIOS, Szubotica V., Mažuranićeva 19

FOTO BOULEVARD

Modern felvételek izléeses, művészi kivitelben. Noviszád, Boulevard Kraljice Marija (Leticapalota). Amatőr-felvételek legolcsóbb kidolgozása.

WOLLBERGER KAROLI

A Sztari és Novi Becsei között közlekedő MIROSLAV motoroshaló menetrendje:

Kívénys 1935. május 15-től Menetidő 30 perc

Sztari Becsejről indul: 5'15, 7'30, 9'35, 13'45 és 17'00 órakor
Novi Becsejről indul: 6'45, 9'15, 11'45, 16'15 és 19'40 órakor

A két Becse között közlekedő motoroshaló, amelynek fő összeköttetése van valamennyi vonattal, olcsó gyors és kényelmes utazási biztosítást Banat középso rézeiből Bácska középso részeibe és viszont.

Főhuzás augusztus 8—31-ig

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a föelárusítónál:

LUSTIG LAIOS váltóüzletében
Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13.

Napoleon a hódító, a diktátor és a szerelmes férfi

Irta: Tatár András

24

„A kis káplár“

Barrasnak tetszik az ötlet és jót mulat rajta. De bármennyire komolyan gondolja is az asszony ezt a képtelenséget, a Direktórium természetesen nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy házassági belügyekből kifolyólag összevessen legjobb — sőt ezidő szerint egyetlen eredményes — tábornokával.

Ami viszont Josephine-t nem gátolja abban, hogy végső ütőkártyaként ki ne játssa Napoleon sürgető leveleivel szemben a Direktórium állítólagos tilalmát — és ezzel ismét sikerül néhány heti haladékot nyernie.

Szerencséjére ezek a hetek éppen a legkritikusabbak az olaszországi hadjárat sorsát illetően s így Napoleon figyelmét egy időre sokkal fontosabb dolgok kötik le.

Május hetedikén a hadihelyzet döntő fordulathoz ér. Napoleon hadseregével átkel a Po-folyón és ezzel nyitva áll előtte Felső-Olaszország fővárosa: Milánó.

Ennek birtoka azonban még mindig kétséges, mert néhány kilométerre odébb, a kis Adda-folyócska mögött hadirendben áll az osztrák hadsereg, készen arra, hogy megütöközzék.

„Holnap Beaulieu ellen vonulok — jelentí haza Párisba a direktóriumnak — és kényszerítem, hogy átlépje a Pót; közvetlenül utánanyomulok, elfoglalom egész Lombardiát és azt remélem, hogy egy hónapon belül a tiroli hegyeken leszek. Itt egyesülni fogok a rajnai hadsereggel és vele együtt megkezdem a háborút Bajorország ellen...“

Három nappal később Lodi falai alatt vívja meg első igazi csatáját.

Eddigi sikerei tulajdonképpen csak kisebb ütközetekben, előőrs-csatározásokban kivívott győzelmek voltak. Lodinál azonban ugyszólván az egész osztrák hadsereget találja szemben magával. Az Adda balpartján osztrák ágyuk végeláthatatlan sora ásit a

Köztársaság „rongyos hadserege“ felé, hogy pusztító tüzével megakadályozza a hidon való átkelést.

Ennek a világhírűvé vált lodi hidnak a birtokáért folyik azután órákon keresztül a gyilkos küzdelem. Az osztrákoké után a francia tüzéség is munkába lát, repülnek az ágyugolyók, egyik szuronyroham a másikat éri, a lovasság átusztatással próbálkozik, a puskagolyók süvitenek — Bonaparte tábornok maga áll zászlóval a kezében az egyik rohamozó csapat élére és miközben egymásután két tisztjét lövik le mellőle, végül is kierőszakolja az átkelést. Nyomában az előrezuduló francia sereg elseper minden akadályt és az osztrákok hanyatthomlok menekülnek. Beaulieunak csak annyi ideje van, hogy serege roncsaival Mantuában huzassa meg magát.

A nap hőse Bonaparte tábornok — „a kis káplár“, ahogy rajongó katonái a legveszélyesebb tűzvonalban tanusított rettenhetetlen bátorságáért elkeresztelik

A lodi győzelem jelentőségét maga Napoleon is értékeli. „Eddigi sikereim — írja később visszaemlékezéseiben — nem keltezték bennem rendkívüliségem tudatát. A lodi csata után azonban éreztem egyéniségemet és ekkor jutott először eszembe, hogy engem a mi politikai világunkban főszerep illet...“

Egykoru feljegyzés szerint Napoleon véletlenül éppen egy hadifogságba került beszédes magyar tisztől értesül az ellenség hangulatáról.

— Hogy vannak az osztrákok? — kérdezi.

— Elég sehogy, — válaszolja az öreg huszárkapitány, akinek természetesen fogalma sincs arról, hogy kivel beszél. — Nincs ebben az egész hadviselésben sem ész, sem értelem... Valami fiatal tábornok áll velünk szemben, aki egyszer előtünk bukkan fel, máskor pedig hátunkba kerül, aztán ismét meg oldalba kap. Az ilyen hadviselés utálatos és minden tisztességes hadiszabály ellen való...

Bonaparte jóízűen mosolyog ezen az őszinte kritikán, ami annál is inkább tetszik neki, mert hiszen maga is tisztában van vele, hogy sikereit elsősorban éppen váratlan és vakmerő hadmozdulatainak köszönheti.

Megdöbbenés Párisban

Nem száll a fejébe a dicsőség. De azért a Direktórium és az egész Köztársaság sorsára végzetes az a pillanat a lodi csata után, amikor a fiatal tábornok ráeszmél, hogy „a politikai világban főszerep illeti meg“.

Az első riasztó jel csakhamar mutatkozik. Viktor Amadé, a szárd király békeajánlattal fordul hozzá, hogy birtokait legalább részben megmentsé és Napoleon — akinek felhatalmazása és megbízatása kizárólag csak a hadműveletek legfőbb irányítására vonatkozik — önhatalmulag fegyverszüne-

tet köt vele.

A fegyverszünet híre villámcsapásként éri Páris.

A Direktórium kebelében mélyszégyen a döbbenet Carnot, aki már hosszabb ideje aggodalommal figyeli az ifjú tábornok előretörésének példátlan lendületét, fehérvárodottan kiált fel:

— Ezért a tulkapásért tulajdonképpen föbbe kellene lövetni Bonapartet!

Carnotnak igaza van és a Forradalom néhány esztendővel ezelőtt még minden valószínűség szerint így is járt volna el vele szemben. Azóta azonban nagyot fordult a helyzet és főleg nagyon megváltoztak az erőviszonyok: Carnot mögött nem áll senki, a fiatal Bonaparte tábornok mögött viszont ott áll a győzelmes és vezérért rajongó olaszországi hadsereg!

Aztán még valami van, amiért nem tanácsos újat huzni vele: Bonaparte tábornok ugyanis nemcsak zászlókat és szakmányolt ágyukat küld haza Párisba, hanem pénzt is, teméntelen pénzt — milliókat —, amelyre pedig a forradalom pénzügyi káoszában vergődő Direktóriumnak mindennél inkább szüksége van. És hiába heveskedik Carnot, hiába ráncolják homlokukat az Őrszázak és az Öregek, hiába jóslgatják a fanatikus köztársaságpartiak a küszöbön álló diktaturát — a helyzet kulcsa a pénz és ezt a pénzt Bonaparte tábornok küldi haza Olaszországból...

Valamit azért mégis tenni kell, mert a Direktórium tagjai maguk is érzik, hogy ha a dolgok így mennek tovább, rövidesen csakugyan a fejükre fog nőni ez a fiatal generális, aki már most is meglehetősen fitmálva fogadja a Párisból küldött utasításokat.

A kényes helyzetet a Direktórium esze — Barras — próbálja megoldani olyképpen, hogy sebtében új haditerveket dolgoztat ki a hadibiztossággal, amelynek alapján meghagyják Bonaparte tábornoknak, hogy huszezer emberével azonnal forduljon Nápoly és Róma ellen, a felsőolaszországi parancsnokságot pedig odja át Kellermann tábornoknak, akinek feladata lesz a hadműveletek továbbfolytatása, illetve Mantua ostroma.

Bonaparte elhalványul, amikor a rendeletet kézhez kapja.

— Ki akarja csavarni a kezemből a kardot! — mondja elkeseredetten Marmontnak. — Ám jó, tegyék meg, ha tudják! De önszántamból nem adom!...

Azonnal leül és megírja lemondását a Direktóriumnak:

„Ha Önök haderőiket megosztással gyengítik és Itáliában a katonai gondolat egységét széttepitik, úgy bánatos lélekkel jelentem: elveszítik azt a lehetőséget, hogy Olaszországnak törvényt szabhassanak. Kellermann és engem egyesíteni: mindennek a veszét okozná.“

(Folytatása következik)